L. J. C. ℞. A.

ODNOWA
Stárodawnych Ozdob
SWIĘTEGO ZIAWIENIA
Nayświętszey Bogá rodźicy MARYI
z SS. Joachimem y Iozefem
Wyznawcámi
od lat stu y więcey Łáskámi cudownemi
w Mieście Włoszczowy
WSŁAWIONEGO
Z Oryginálney Historyi
pozwoleniem Zwierzchności Duchowney
Po Łácinie y po Polsku
krotko y wiernie
Drukárską prásą
Z przydatkiem niektorych Uwag y affektow
nabożnych o Męce Nayświętszego Odkupićielá &c.
pracą
M. TOMASZA JOZEFA KANTEGO
SIEROSŁAWSKIEGO,
Filozofii Doktorá, Plebaná Włoszczowskiego,
Dźiekaná Kurzelowskiego.
WYSTAWIONA y UCZYNIONA,
Od Ziáwienia się Słowá Przedwiecznego
w náturze ludzkiey
RokV IezVsowego oD záŁożenIa pIerwszego
káMIenIá I zIawIenIa tV SwIętego z XIęgI
VVŁoszCzowskIeI wyIętego.

W Krákowie w Drukárni Akádemickiey.

WIERSZE

Ná Honor Nayświętſzey MARYI Pánny Syná piáſtuiacey z áſſyſtencyą SS. IOACHIMA y IOZEFA Wyznawcow w Mieśćie Włoſzczowy w Przeſławney Archi-Dyecezyi Gnieznieńſkiey w Archidyakonaćie y Dekánaćie Kurzelowſkim, w Woiewodztwie Sandomirſkim, Powiećie Chęćińſkim ná Tráktćie Piotrkowſkim mil 14. od Krákowá odległym.

Pieśćiſz naymilſza Mátko Syná ná twym Łonie,
I Boſtwo utáione w ćieleſney záſłonie.
Teraz Łáſkáwa Páni, poki ná Twey dłoni,
Błagay Go, niech od złego nas wſzelkiego broni
Záwieni tudźieſz wielcy SS. Joachimie
Z Jozefem, niech nas záwſze broni wáſze Imie
Dźielni Pátroni, przez was w żyćiu y w godźinę
Smierći, niech grzeſznik wielki ná wieki nie ginę.

RokV po zVVIáſtoVVánIV BogáRoDźICy MaryI
Pánny Pátronki tVteyſzey Syná
I grzeſznIkow płáſtVIącey.

A2 VO-

VOTUM HUMILLIMUM
Ad Aram B. V. Mariæ in Włoszczowa
per inutilem servum
DEDICATUM.

Umbram ingenii Tibi amicta Sole
MARIA illuminandam porrigo
Tu mihi Mysticum candelabrũ sufficis
Quæ tota lumine plena hoc in loco
apparuisti.
Duobûs stipata Comitibûs
utroq; stylô Cæli terræq; celebranda
in vili Tuguriolo;
domũ cordis humiliati non despicies
majori ac digniori apparatu
in lucem publicam Præsentata,
ex umbroso Academi luco prodiens.
Tribûs annîs Tua causa in sacrario
Parochiali agitata
ut perfectior actus consisteret.
Primũ sæculũ passu decurrens secundo
in hoc Oppidi Circulo
ternã & æternãlaudis Coronã promeruisti
Filia, Parens, Sponsa
Triadis

Triadis Sanctissimæ.
Nolo Citharam ullam, vel Canticum
quodvis nolo,
in hac Capella
Vox Tua dulcis & sonora
ad cujus sonitum
Terra Sandomiriensis
exultavit.
O oriens ex Jacob Stella!
Tu mihi Pharos esto,
ad Quam
Cum oneraria Votorum & devotorũ
Clientum classe pergo:
ut ibi sistamus;
ubi Tu Arca Nòé feliciter constitisti.
O in altis habitans æternæ Sapientiæ
Genitrix!
ad Te nostrûm. Consessus concurrit.
Doce ergo MARIA
diligere Patris Sapientiam, amorem
& timorem;
Verbum increatum condiscere
Conceptum de Entheo sanctiori cogitare
ut sic eruditi

quæ sursum sunt sapiamus.
Adextremum
Quot Liber hic literas & Nomina
continet in se
Tot Tibi sint Laudes Virgo Parésq; Dei.
In tremenda mortis hora,
adsis Clemens sine mora
O MARIA!
Annô
qVo pVLChra tota sIne nota CVIVs-
CVnqVe MaCVLæ CæLestIs fILIa,
Parens, Sponsa In terrIs nostrIs
apparVIstI.

Juxta

Juxta Decretum
URBANI VIII.
PONTIFICIS MAXIMI

PROTESTATIO AUTHORIS

SI qua meis fuerint, ut erunt Censoris ocelli
Verba metris, Sanctam lædere nolo fidem
Quamvis miscellanea sint quadrata rotundis
(Si sapiunt animo, quem pia lectio alit,)
Nil Fidei tamen hic obstans nec moribus almis
Quin pia Sacratæ Virginis Acta cano.
Ac hæc sola noto, quæ sensu Ecclesia mecum
Subjecta arbitrio noverit esse suo.
O DEUS Omnipotens cujusvis Alpha & Omega!
Actûs hujusmet sis precor Author. Amen.

Annô
qVo Beata VIrgo VVLoszCzoVIæ
DeLIneata pro seCVnDo sæCVLo
annI gratIIs CLara PoLo
PoLonIæqVè probatVr.
&
qVô ADaMVs IgnatIVs PrInCeps
GnesnensIs PrIor RegnI VICe-
ReX præIt faVstVs sIstIt.

CEN-

CENSURA DIÆCESANA

OPusculum cui Titulus: ODNOWA Stárodawnych Ozdob Swiętego Ziáwienia Nayświętszey Bogá Rodźicy Pánny w Mieśćie Włoszczowy Archi-Dyecezyi Gnieźnińskiey &c. Authore Illustri Decano Foraneo Cureloviensi Clarissimo & Adm Reńdo THOMA SIEROSŁAWSKI Philosophiæ Doctore, Ecclesiæ Włoszczoviensis Curato fine excitandæ & augendæ devotionis ac pietatis erga B. V. MARIAM in Capella Włoszczoviensi ad Imaginem suam Gratiosam partim ex Authenticis documentis, partim ex Historiis & Recognitionibus collectum Orationibus & piis affectibus auctum legi, cumq; nihil Fidei aut bonis moribus contrarium in se contineat salva Facultate & Consensu Celsissimi Illustrissimi & Reverendissimi Domini Loci Ordinarii Gnesnensis Typis dignum censui. In quorum fidem Datt: Cracoviæ in Collegio Majori Universitatis Crac. Annô Dni 1750 Die 25 Mensis Augusti.

M. CASIMIRUS PAŁASZOWSKI S. Theologiæ DOCTOR & PROFESSOR, Collega Major, Ecclesiarum Cathedralis Cracoviensis CANONICUS, Collegiatæ Cureloviensis DECANUS, Canonizationis B. JOANNIS CANTII PROCURATOR, Librorum per Diœcesim Cracoviensem CENSOR, & protunc Studii Generalis Universitatis Cracoviensis RECTOR

m. pp.

APPROBATIO METROPOLITANA.

ADAMUS IGNATIUS
DE LIPTOW & ORAWA
KOMOROWSKI,
DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ ARCHIEPISCOPUS Gnesnensis Legatus Natus Regni Poloniæ & M. D. Lithuan: PRIMAS Primusq; PRINCEPS.

UNiversis & singulis quorum interest aut quomodolibet in futurum interesse poterit significamus. Quia Nos visô & lectô Libellô, cui Titulus: ODNOWA Starodawnych Ozdob per suprascriptum Perillustrem Reverendissimũ M. CASIMIRUM PAŁASZOWSKI S. Theologiæ Doctorem & Professorem, Collegam Majorem, Ecclesiarum Cathedralis Cracovien: Canonicum, Collegiatæ SS. OO. Præpositum, Canonizationis B. JOANNIS CANTII Procuratorem, Librorũ per Diœcesim Cracov: Censorem, correctô & revisô ac per Illustrem Adm Rndum THOMAM SIEROSŁAWSKI, Philosophiæ Drem, Ecclesiæ Parochialis Włoszczoviensis Curatum, Decanũ Foraneum Cureloviensem compositô, eundem Typis imprimi Authoritate Ordinaria mandavimus. In quorum fidem Datum Łovicii Die 18 Mensis Maji. Annô Domini 1751.

MICHAEL AWEDYK Canonicus Gnesnen: Curiæ S. C. P. Auditor Generalis & Judex. m. pp.

PRÆFATIO DEDICATORIA.

PERILLUSTRIBUS
ac
REVERENDISSIMIS, ILLUSTRIBUS ADMODUM REVERENDIS DD. PRÆLATIS, CANONICIS, PRÆPOSITIS, PAROCHIS, aliisq; Beneficiatis intra & per Decanatus Curelovienſem & Malogoſtenſem curam Animarum Directivam ac Executivam gerentibus,
DD. Mecænatibus
&
Patronis Obſervandiſſimis.

In

In Decanatu Curelovienſi,

Perilluſtri Reverendiſſimo Domino
D. ANTONIO GODZIĘBA
in Wyſoka
WYSOCKI,
Metropolitanæ Gneſnenſis CANONICO Cathedralis Vladislavienſis PRIMICERIO, Collegiatæ Curelovienſis ARCHIDIACONO & OFFICIALI, Predborienſis PRÆPOSITO.

Perilluſtri Reverendiſſimo Domino,
D. STANISLAO
de Lezenice
LEZENSKI,
Cathedralis Poſnanienſis CANONICO, in Nieborow & Chotow PRÆPOSITO.

Perilluſtri Reverendiſſimo Domino,
D. STANISLAO
de Blokowa Wola
WOLSKI,
Cathedralis Poſnanien: CANONICO, in Czarnea PRÆPOSITO.

Perilluſtri Adm Rndo Domino
MATHIÆ WILCZYNSKI,

Colle-

Collegiatæ Curelovień: SENIORI CANONICO, in Rzujowice Accuratissimo PAROCHO.

Perillustri Adm Rńdo Domino
SIGISMUNDO
de Przybysławice
ORACZOWSKI,
CUSTODI Livoniæ, Kielcen: & in Arc. Crac: S. MICHAELIS CANONICO, in Chełm PRÆSITO.

Perillustri Adm Rndo Domino
CONSTANTINO
de Jankowice
JANKOWSKI,
CANONICO Livoniæ, in Maluszyn PRÆPOSITO Cultûs Mariani Zelatori

Perillustri Adm Rńdo Domino,
THOMÆ SANGRODZKI,
Koniecpoliensis & in Chrząstow PRÆPOSITO Meritissimo.

Perillustri Adm Rńdo Dńo,
DOMINICO HOŁOWNIA,
Seceminen: PRÆPOSITO.

Perillustri Adm Rńdo Dńo,
ADALBERTO PIĄTKIEWICZ,
in Stánowiská & Januszowice PRÆPOSITO V, Capituli Consistoriiq; Curelov: NOTARIO.

Illustri Adm Rńdo Domino
ANTONIO BIERNACKI,
in Kuczkow PAROCHO, Decanatûs Curelov: NOTARIO.

Admodùm Rńdo ac Eximio Patri
PAULO BZUCHOWSKI,
Ord: D. PAULI Protho Eremitici S. Th: DOCTORI, Conventûs Wielgomłynensis PRIORI, ac PRÆPOSITO.

Illustri Adm Rńdo Domino
MICHAELI KLIKOWSKI,
PATRI SENIORI, in Zeleznica CURATO.

Illustri Admodùm Rńdo Domino
STANISLAO KLIKOWSKI,
In Niedospielin PAROCHO, COMMENDARIO Zeleznicensi.

Illustri Admodum Rńdo Domino
GEORGIO POSMIK,
in Zalesie CURATO.

Admodùm Rńdo Domino
SEBASTIANO CIERPIELSKI,
Perpetuo Konieczńen; COMMENDARIO.

In

In Decanatu Małogoſtenſi.

Perilluſtri Reverendiſſimo Domino,
D. BONIFACIO ERASMO
à Stupow
S Z E M B E K,
Metropolitanæ Gneſnenſis, Cathedralis Vladislavien Inſignis Collegiatæ Łovicen: CANONICO, Parochialis Chęcinen: PRÆPOSITO.

Perilluſtri Reverendiſſimo Domino
ADALBERTO ZIEMNICKI,
SS. Ord. Ciſtercienſis ABBATI Colbacen: PROTHO NOTARIO Apoſtolico, Archi Cœnobii Andrejov: PRIORI perpetuo, ac PRÆLATO, in Cierno PRÆPOSITO.

Perilluſtri Admodum Rńdo Domino,
D. M. JOSEPHO OLSZEWSKI,
Philoſophiæ DOCTORI, Curcloviensis CUSTODI, ac JUDICI Surrogato, in Pienkoſzow & Strawczyn PRÆPOSITO, Cultûs Mariani Auctori zeloſiſſimo.

Perilluſtri Adm Rńdo Domino
FRANCISCO GROCHOWALSKI
Volborien: CUSTODI, Łopuſznen: PAROCHO.

Perilluſtri Adm Rńdo Domino
MICHAELI *Zaránek* HORBOWSKI
Kielcenſis CANONICO, Małogoſten: PRÆPOSITO.

Perilluſtri Adm Rńdo Domino
ANTONIO JANCZARSKI,
Małogoſtenſi DECANO Emerito, Kozłovien: PAROCHO Vigilantiſſimo, Mariani Cultûs Promotori Speciali.

Illuſtri Adm Rńdo Domino
JACOBO ZASTAWSKI,
PAROCHO Mniovien:

Illuſtri Adm Rńdo Dno
HIERONYMO KROLIKOWSKI,
PAROCHO Grzymałkovienſi.

Illuſtri Admodùm Rndo Domino
NICOLAO *Ianina* BIELECKI,
in Chełmce PAROCHO.

Illuſtri Adm Rdo Dńo
VALENTINO CZECHOWSKI,
in Węgleſzyn PAROCHO.

Illuſtri Adm Rdo Dńo
ALEXIO KIEMLINSKI,
in Złotniki PAROCHO.

Illuſtri

Illustri Adm Rndo Dno
LAURENTIO KALICINSKI,
in Rąbieszyce PAROCHO.
Illustri Adm Rndo Dno
JOSEPHO MŁYNKIEWICZ,
in Krássocin PAROCHO.
Illustri Adm Rndo Dno
THOMÆ KOWALSKI,
in Mnin PAROCHO.
Illustri Adm Rdo D. JOANNI CE-
DROWICZ, in Bolmin Parocho.

ELapsum memoriâ mortali Opus sæcu-lorum reinducere, raras antiquitates pristino renovare statui, æquè justum & laudabile esse duxi, Honoris gratiâ Vestri. Perillustres Reverendissimi, Illustres Admodùm Reverendi Decanatuum Curelovienſis & Małogostensis Prælati Canonici, ac Pastores æstimatissimi. *Novi etenim, quòd licèt laudemus Veteres, nostrîs tamen vivimus annîs. Imò quis non novit nihil novi sub Sole quò ad substantiam, non quò ad accidens, nihilominus, ut magnitudo revelationum extollat affectum, operæ pretium duxi. Et quia opera DEI revelare & confiteri honorificum est,* (a) *vetustatem nouitati anteponere, oblivionem commemorationi, ad vivum prototypum reimprimere conveniens. Scilicet à prima planta gratias, favoresq; Istiusmet Loci graphicè delineare censui, revelans vestigia occultorum.* (b) *Suppono nova esse, quæ hic notantur & vetera (ni fallor) quòd nova* (c) *dum hucusq; abscondita Orbi stupenda, cunctis revelata facie Gloria Domini panditur. Nempe Vos estis Lumen ad Revelationem operis hujus, in Quorum cordibus, aliàs*

a (Tob: 11) b (Eccl. 47.) c (Apoc: 21.)

B *in me-*

in medio Corporis duorum Decanatuum, istam DEUS APPARITIONEM collocavit. Vester fervor erga hunc Locum Deiparæ nunquam cessat, nec Lucernam hanc sub modio ponit (c) Vestrum est mysterium DEI Mystæ compositum totum, quod olim Sacramentum hoc revelatum, sic Numine propitio factum, quòd Illustres Divorum Manes etiam in fatis obnubilati non manent, sed diem ferunt inter noctes. Sympaticam enim virtutem cum Astris habent, pari splendore micant, Vestris præsentes obtutibus ac absentes, maximéq; tunc dispergunt, cum sole manus dum radios visuales effugiunt. Talem ego Perillustrem olim JACOBUM CHROSTKOVIUM U. J. DOCTOREM, OFFICIALEM & CANONICŪ Curelovien: PRÆPOSITUM Małogosten: insignium qualitatum beneficiô Jovis Suprem natum de sepulchralibus eruo & sisto tenebris Clarus Ipsius splendor scientiæ ac probitatu lumine Oratorio in apricum prodiit. Apparui hic evidentissimè, dum in utroq; Decanatu lucens operibus bonis maxima solicitudine animadvertit prodigiosè hoc in Loco Authentic documenta, quæ Authoritate Ordinaria sib concessa spectatori oculo recelavit. Primu hic à sæculo spiritu fervens Zelotes Sacram

Hecatomben litavit. Accendit utrumq; Decanatum relinquendo scintillam affectûs erga Hunc Locum Marianum. Vos Hæc Alma Parens suis manibus gestat, ut portetur Nomen Ejus coram Gentibus & annuntietur in Universa Terra (e) Vos elegit in hæreditatem sui & Loci Istius, quia Gens Electa nominamini. Complacuit sibi ab æterno Electa. Materies antiqua licet tenuis non tamen levis, exsuperat opus & opera manuum ejus annuntiat firmamentum Authoritatis Privilegiatæ Primatialis. Mensura gratiæ incessantes de die in diem crescunt, in omnem terram plus ultra ampliantur extenduntur. Porro unum necessarium ab adjunctis gratiarum PP. DD. VV. grati animi complementum. Ominor sub Nomine Vestro omnia nova faustissima, dum tot Prælatos Canonicos Doctores computo, quibus ad invidiam sæculorum Lechicus Orbis gloriatur. Regina hæc Sacerdotali Vestrûm Coronâ circumdata, idest capite Principali, Commissario olim devoto hoc in loco Domina nuncupata. Proinde nil justiùs, quàm pro supplemento decoris Regni Ejus: ut conveniat in unum Sacer quidam Honorum Senatus (f) Ac imprimis Nidus Aquilæ Cœlestis MARIA in Arbore Gentili-

tii Godziembæ WYSOCCIORUM *cum* Virga Jesse *connexionem habens collocatur. Habebit odorem bonæ famæ ex Floribus* SZEMBECIANIS *Rosa sine spinis* Mystica. *Non obliviscetur ornamenti sui & fasciæ pectoralis* Peravitæ LEZENSCIORUM Fascia *Mater decoris & Carmeli candore* STANISLAI *Regis Cygnus illustrior aquis enatans lustraticiis. In sublime feretur exaltata super Cœlos pennigerâ* Sagittâ WOLSCIORUM *celeritate quæquæ velocissima exæquans. Exaltabitur in altum exsurgens & abiens in montana geminâ* Cruce OLSZEWSCIORUM *suffulta certos habitura triumphos. Puteus aquarum viventium, licet laudum sequentibus obruar undis, attamen extra Eurippum ad montem Chelmensem* Peraviti Fluvii ORACZOWSCIORUM *ad Insulam fortunatam emanabit. In lacteam viam seu aureliã ibit indefesso pede* Złotogolenczykorum. *Porta Cæli ad promovendum sui cultum per Olympia gloriæ* sub *Nomine* CONSTANTINI *stabit. Intaminati fulgebit honoribus Per Illustre* Nomen Zaranek HORBOWSCIORUM, *quod Serenissimi animorum Titanes illustrârunt, iidem Musamicam auroram (velut astra matutina laudant) collaudabunt. Contra quosvis insultus stabit secure Clypeus omnium in se sperantium impenetrabilis* BIELECCIORUM Janina. *Victoriosum signum* Ryndtwidt HOŁOWNIA, *Odoriferum centifolium* Poray BIERNACCIORUM *triumphalem porriget herbam Cœli terraq; Imperatrici gloriosissimæ. Non minorabitur nec morietur memoria laudis Marianæ à Merimundo minore* Sacri CISTERCIENSIUM Ordinis. *Quinimo ut crescit & augetur, plus ultra incrementum plurale habebit. à Capite præ cæteris intitulato quia Infulato. Elevabitur super Cælos Magnificentia Ejus præpetibus pientissimi Fundatoris* JAXÆ Gryphi *alis Sub umbra pennarum dulci quiete fruens ab æstu maligno protegetur. Palma triumphalis erit fructus honoris & honestatis Candidissimæ Eremi* PAULIADUM *decor gemmeus. Frigidum genus humanum ad ardentes conatus, ad fervidos pietatis affectus geminante incendia Leone animabitur erga Matrem viventium. Aliàs Regium Satellitium Leones tantæ Reginæ Majestatem decent. Aliorum qui omnem lapidem moverunt pro Domo* DEI *ædificanda, * qui Appiam Christi vestigiis tritam cæteris monstrârunt * qui Sara Li-*

(* in Rzujovice). (* in Strawczyn). * in Kozłow (* in Maluszyn)

psana

*psana aut Sodalitates gratia Devotionis ergo summô studiô ac zelô introduxerunt * vota & desideria triumphales Pyras excitabunt. * Aliorum quocunq; modo arte industriâ ingeniosus amor valebit corda in arcus suspiria in obeliscos erga hunc locum Marianû eriget præsentabit. Prodit itaq; in lucem gaudetq; videri cum raritatibus novis Vestris scilicet aureis actionibus PP. DD quas nec ventura lustra silebunt. Devincet corda humana in Venerationem sui Castrorum acie ordinata. Cui omnis militat honor tanto sub præsidio Heroum Selectorum.*

Queis ego non alios inscribo Laudis Honores
Plus ultra quàm sit gloria fama decus.
Si partem tacuisse venit, quidcunq; relinquam
Semper erit majus lausq; perennis erit
Vester Honor Nomenq; notabile vitaq; sorsq;
Cum Superûm donis gratia claudat Opus.

Ita vovet & precatur corde totus affectu notus ad nutus obsequiorum.

Perillustrium Reverendissimarum Illustrium Admodùm Reverendarum Dominationum Vestrarum Mecænatum ac Patronorum.

Observantissimus Cultor & servus

M. TH. J. C. SIEROSŁAWSK
P. D. P. P. W. D. C. A. O

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Actus Commissionis

super Erigenda Capella Imagini apparitionis Miraculosæ

B. V. MARIÆ

cum Sanctis Confessoribus

JOSEPHO & JOACHIMO

In Circulo Oppidi Włoszczowa Almæ Archidiœcesis Gnesnensis, Archidiaconatûs & Decanatûs Curelouiensis, in Palatinatu Sandomiriensi, Districtu Chęcinensi, Tractu Petricoviensi, 14. milliaribus à Cracovia sitæ, tum miraculorum ibidem recognitorû

EXPEDITUS.

Annô Domini Millesimô Sexcentesimô Quadragesimô nonô, Feriâ secundâ post Festum Circumcisionis Januarij 4tâ.

Coram Illustri Admodùm Reverendo JACOBO CHROSTKIEWICZ, J.U.D. Præposito Małogostensi, Canonico & Offi-

Officiali Curelovienſi, perſonaliter conſtitutus *Adm Rndus ANDREAS STRASZ*, in Włoſzczowa Parochus, oblatîs inſtrumentîs tribûs Authenticîs, & quidem binis in charta ſimplici, vel uſuali deſcriptis, tertio verò typis excuſſo, unâ cum Sacra Imagine, petiit itaq; qua par eſt cum inſtantia omnia propter gratam posteritatem Actis ingroſſari, quod & obtinuit. Præſentibûs Venerabilibûs *Chriſtophoro Liſowicz* Manſionario *Valentino Stozynſki* Sacriſtiano Małogoſtenſibus & aliis Teſtibus multis.

Quorum Primi Inſtrumenti
Tenor eſt talis:

MATHIAS ŁUBIENSKI, DEI & Apoſtolicæ Sedis Gratiâ ArchiEpiſcopus Gneſnenſis Legatus Natus, Regni Poloniæ Primas Primusq;
PRINCEPS.

Adm Rndo D. JACOBO CHROSTKIEWICZ Canonico & Officiali Curelovienſi Nobis in Chriſto dilecto, ſalutem in Domino.

SUpplicatum nobis eſt per Incolas & Parochianos Oppidi Eccleſiæ Włoſzczovienſis, quatenus in loco ibidem Miraculis & apparitionibûs quibusdam, (prout aſſeritur) ab anno clareſcente, Capellam erigi, Divinaq; ibidem peragi concedere dignaremur. Nos igitur, ſicut devotionem Chriſti Fidelium ubiq; augere, ita vanis miraculorum opinionibus occurrere cupientes, Fraternitati Veſtræ (de cujus prudentia & pietate plurimùm in Domino confidimus) committendum eſſe duximus, prout committimus in DEI Nomine per Præſentes, ut aſſumpto ſecum aliquo ex antiquioribus probisq; Presbyteris Viro, & ex aliqua Religione Theologo, in locum præſentem ad Oppidum Włoſzczowa deſcendat, Locum ipſum, qui pro Capella aſſignari petitur, videat, de veritate miraculorũ, ex Perſonis gravibus ad ſe vocatis præſertim Magiſtratu Oppidi illius cognoſcat, & ſi in Domino videbitur, Capellam in præfato Loco, erigi, fundari, in eaq; Divina peragi poſſe, Authoritate Noſtra concedat (etiamſi de veritate miraculorum non conſtet) commoditati Devotionis Oppidanorum, Capellam in vicino habere cupientium conſulendo. Quam tamen Capellã Eccleſiæ Włoſzczovien-

viensi Parochiali subesse volumus. In majorem fidem præsentes manu Nostra subscriptas Sigillô Nostrô communiri jussimus. Datum Uniejovii Die Decimâ Mensis Julij, Annô Domini Millesimô Sexcentesimô Quadragesimô Tertiô.

Mathias Łubienski Archi-Episcopus Gnesnensis, Primas.

(L.S.)

Secundi Instrumenti Tenor est talis:

ANnos circa Octuaginta, Sectâ Lutheri pestilentâ, multa Regni istius loca inficiente, virus hoc cum novo Hærede Martino Kreza Włoszczoviam venit, violenterq; inibi profanata Ecclesia Sacris interdictis loci Parochus Chęcinensis, ad Patrios Lares sese contulit, pauper Vicarius Tuguriolum Oppidi desertum inhabitans, populum inibi secreto, metu Hæredis, ab erroribus Lutheri, ut potuit avocavit, prædicavit, baptizavit, acpro simplicitate sua sacris non destitit. Interim Vigesima Septima Maji Annô Domini Millesimô Sexcentesimô Quadragesimô Secundô. Puella annorum novem fortè, fortunâ prædictum Tuguriolum desertum transiens, fenestrâ cùm introspiceret, vidit Sacerdotē, manibûs extensîsad Altare, luminaribûs binîs accensis ornatum, Sacrum cantantem, cùm tamen in deserto Tuguriolo nullum realiter Altare existeret. Visione tali perterrita, cum semet recolligeret, vicinos & vicinas festinè convocat. Convenit plebis multitudo, auditur vox Sacerdotis canentis, qua novitate fideles inescati, Locum venerari, & dies ac noctes inibi Orationibus vacare cæperunt. Sparsus in populo rumor pervenit ad aures Adm̃ Rñdi D. Jacobi Chrostkovii J. V. D. Præpositi Małogostensis, Canonici & Officialis Curelovien: qui Septimanis aliquot maturandæ novitati concessis, Calendis Julii eò descendit, ac in Ecclesia Párochiali ejusdem loci Missæ Sacrificio ad Intentionem peracto Magistratum Oppidi convocavit, examinavit rem ulteriori tempori reliquit. Tandem Mense Octobri Włoszczoviam transiens, parumper substitit ibiq; visiones præfatas de novo examinavit, ac de multis gratiis edoctus, iterum ulteriori tempori rē concredendā statuit. Interim vehementi

dolo-

dolore capitis correptus per unam & alteram horam consternatus, ab adstantibus Tugurioli admonitus, ut gratiam à Beatissima Virgine in illo visionum Tuguriolo peteret, certoq; sibi pristinam polliceretur sanitatem, prout & factũ. Cùm aliquas ea Intentione salutationes Angelicas retciâsset, cum omnium admiratione pristinæ in instanti restituitur sanitati. Tanto magis devotus populus, non cessavit affectum pium erga Locum &si desertumcontinuare, Apparitionibus crebris Beatissimæ Virginis, inter duos Senes venerandos consolatus. Locus in honore majori quotidie habebatur, fenestris miraculosè suavissimus ex Tuguriolo odor fragrabat.

Movit denuo Illustrem Adm̃ Rńdum Canonicum & Officialē continuata loci Apparitio & gratia descendit Włoszczoviam, Inquisitionem novam instauravit, fores Tugurioli claudi, fenestras cratibûs muniri Litanias Sabbatho cantari ordinavit, ac loci Parocho Tuguriolũ commendavit, & ut Consolationes fidelium & visiones notet commisit, ipse verò Uniejoviam descendens, Celsissimo Illustrissimo & Reverendissimo Domino Loci Ordinario totum aperuit, quibus cùm prælibatus Præsul annueret, eidem Illustri Adm Rńdo Officiali commisit, quatenus Ordinaria Authoritate eo descenderet, inquireret, & quæ in talibus fieri solent expediret.

Qui Illustris Adm Rńdus Commissarius Literis Credæ (prout moris est) præmissis, Włoszczoviam descendit, ac in Ecclesiâ Parochiali Sacro dicto, sermone habito ad pulsum majoris campanæ in Ecclesiæ sacrario, Jurisdictione fundata Testibus curritim examinatis, in forma Juris hæc deprehendit.

1mo Generosum Stanislaum Száblowski de Stare Chęćiny quinquenniô cœcum Włoszczoviam manu ductum in Tuguriolo (de quo res est) Sanctissimæ supplicantem visum recepisse nec ad regresũ operâ ductoris indiguisse.

2do. Generosum Andream Tripolski de Swierz, septenniô cœcum inibi visum recepisse, nec amplius ad Sacram Imaginem Claromontanam viæ ducem requisivisse.

3tio. Mathiam Konik de Snochowice quadra-

quadrienniô cæcum, votô factô domi suæ, Włoszczoviam manu ductum fuisse, visum in omnium præsentia recepisse, ac inde visu integro recepto domũ rediisse.

Quibus & aliis omnibus ex testimoniis juratis intellectis, auditis, consideratis, probeq; perpensis Ordinaria Authoritate sibi delegata specialiter, Illustris Adm Rndus Canonicus & Officialis, ad laudem DEI Omnipotentis Patris & Filii, & Spiritus Sancti, sub Invocatione Sanctissimæ Virginis Matris & Sanctorũ Josephi & Joachim, Capellam in loco Tugurioli erigendam decrevit. Et statim juxta contenta Commissionis Ecclesiæ Parochiali Włoszczoviensi subalternam fore & esse statuit & pronuntiavit, ac subitò cum Benedictione Domini DEI munus ejusdem Capellæ erigendæ ex fidelium collectis alacriter suscepit, erexit, perfecit, Sanctam Imaginem juxta Visiones factas depingi curavit, ac solemniter in magna hominum frequentia introduxit, & ut in eadem Capella Sacra celebrentur, eadem Authoritate sibi gratiosè delegata in DEI Nomine permisit. Dominicâ primâ post Festum Omniũ Sanctorũ Annô Dñi Millesimô Sexcẽtesimô Quadragesimô Sextô, Laudetur DEUS crescat Honor & Invocatio Sanctissimæ Virginis Matris Sarmatarum Protectricis. Amen.

Totis medullis cordium MARIA veneranda, amore, congratulatione, reverentia, invocatione, imitatione. S. Bernard.

Tertii Instrumenti tenor talis:

Annô Domini Millesimô Sexcentesimô Quadragesimô Octavô. Die verò S. Joannis Apostoli & Evangelistæ.

Ex Admissione Illustrissimi Excellentissimi ac Reverendissimi Principis

D. MATTHIÆ ŁUBIENSKI

Archi-Episcopi Gnesnensis.

EGo NICOLAUS SWIERSKI Episcopus Cytrensis Suffraganeus, Canonicus & Officialis Generalis Chełmensis, Piekoszoviensis, Lubomlensis Præpositus, Consecravi Ecclesiam & Altare hoc, ad laudem DEI Omnipotentis, in Honorẽ Apparitionis Beatissimæ Virginis Matris cum Sanctis JOSEPHO & JOACHIMO Confessoribus, ac Reliquias SS. Honorii, Julii & Agapiti PP. & MM. in eo inclusi, singulis Christi Fidelibus hodie unum Annum

num & in die Anniversario Dedicationis
Dominica Prima post Octavas Sanctorũ
Trium Regum Dies quadraginta de vera
Indulgentia concedens.

Nicolaus Swierski Episcopus Cytrensis Suffraganeus & Officialis Generalis Chelmensis. m. pp.

Ex Actis Actorũ Illustris Adm Rndi olim Jacobi Chrostkovii Canonici & Officialis rescriptum, & Sigillò V. Capituli Ecclesiæ Collegiatæ Curcloviensis, in fidem & testimonium evidentius communitum.

Sebastianus Szczepanowski Decanus Eccl. Coll. V. Capituli Curelov. protunc Præsidens m. p.

L. + S.

Præsentem Copiam cum suo vero Authentico & Originali Instrumento ex Actis Capituli Collegiatæ Curcloviensis extracto manu propria Illustris olim & Admodùm Rndi Sebastiani Szczepánowski Decani Curclovien: & pro tunc Capituli Præsidentis, verbo ad verbum concordare adinveni. In cujus rei fidem meliorem circa A pp. sitionem signi mei Notariatûs Publici manu propria subscribo Annô 1747. Die 20. Decembris.

M. Adalbertus Domanski Phiæ Dr. Authoritate Apostolica Notarius Publicus, Canonicus Curcloviensis, Curatus Wzdolensis. m. p.

(L. S.)

W IMIE PANSKIE AMEN.

Ponieważ według zdánia Filozofow: w káżdey rzeczy dochodźić potrzebá *ne detur Processus in infinitum* zkad swoy bierze poczatek y Oryginał. Więc y tu nayprzod kłádźie się

MATERYA GRUNTOWNA,

Do tey odnowy służaca.

to iest samá po Polsku

SPRAWA

Około Inkwizycyi Swiádkow ná wystáwienie Káplicy Obrázowi Cudownemu ziáwienia sie Błogosłáwioney MARYI Pánny z Swiętemi Wyznawcámi Jozefem y Joachimem w Rynku Miasteczká Włoszczowy Przesławney Archidyecezyi Gnieźnieńskiey, w Archidyakonácie y Dekánacie Kurzelowskim, Powiecie Checińskim ná Gośćińcu Piotrkowskim o mil czternaśćie od Krákowá położonego, tudźież Cudow uznánych

WYKONANA,

Roku Páńskiego Tyśiącznego Sześćsetnego Czterdźiestego Trzeciego, w Po-

 nie-

niedźiáłek po Swięćie Obrzezánia Páń.
ſkiego Dniá Czwartego Stycznia.

PRzed Przewielebnym IMćią Xiędzem
Jákubem Chroſtkiewiczem, Práwá
oboygá Doktorem, Proboſzczem Má-
łogoſkim, Kánonikiem y Officyałem
Kurzelowſkim, oſobiście ſtánąwſzy W.
IMć Xiądz Jędrzey Straſz Pleban Wło-
ſzczowſki podáwſzy trzy Inſtrumentá
dowodne, y wprawdźie dwá ná kárcie
proſtey, trzeci záś wydrukowány wraz
z Swiętym Obrázem: prośił tedy z uni-
żoną uśilnością, áby to wſzytko do Pro-
tokułu álbo Xiąg publicznych dla wdźię-
czney potomnych ludźi pámięci zápisá-
no było, co y otrzymał, przy obecnośći
WW. XX. Krzyſztofa Liſowicza Mi-
ſyonarzá, Wálentego Stożyńſkiego Zá-
kryſtyaná Máłogoſkich y innych wiel
Swiádkow.

*Z ktorych pierwſzego Inſtrumentu tákowy
ieſt ſpoſob álbo Tryb:*

MACIEY ŁUBIENSKI
z Bożey Łáski y Apoſtolskiey Stolic
Arcy Biskup Gnieznieński, Poſeł U
rodzony Kroleſtwá Polskiego Prymás
y naypierwſzy Xiążę.

*Przewielebnemu Xiedzu Jákubowi Chroſt-
kiewiczowi, Kánonikowi y Officyałowi Ku-
rzelowſkiemu, Nam w Chryſtuśie ukochánemu
zdrowie y Błogosłáwieńſtwo.*

PRoźbę pokorną uczynili do Nas O-
bywátele y Páráfiánie Miaſteczká y
Kośćiołá Fárnego Włoſzczowſkiego, á-
byśmy, ná mieyſcu támże cudámi y ziá-
wieniámi niektoremi (iáko twierdzą)
od roku ſławiącym śię Káplicę poſtáwić
y Boſki obrządek w nieyże odpráwiáć
pozwolić raczyli. My tedy Nabożeń-
ſtwo Chryſtuſá wiernych, iáko wſzędźie
pomnażáć, ták zmyślnemu cudow zdá-
niu zábiegáć usłuiacy, Wáſzmośći (o kto
rego roſtropnośći y pobożnośći wiele w
Bogu ufamy) to powierzyć y polećić po-
ſtánowiliśmy, iákoż powierzamy w Imię
Páńſkie, przez ninieyſzy Liſt Naſz, áby
wźiąwſzy z ſobą ktorego z dáwnych á
pobożnych Kápłánow Mężá, y z ktore-
go Zakonu Teologá ná mieyſce támtey-
ſze, do Miaſteczká Włoſzczowy Wá-
ſzmość ziechałeś. Mieyſce to, o ktore
ná Káplicę wyznaczone bydź proſzą
zrewidowałeś, o prawdźiwych cudách z
Oſob poważnych do śiebie przyzwánych

zwłaszczá z Mágistrátu Miasteczká támtecznego wyrozumiałeś, á ieżeli zdawáć się będźie w Bogu, Káplicę ná pomienionym mieyscu bydź wystáwioną, y wyfundowáną, y w niey Nabożeństwo mogące się odpráwiáć, Powagą y Władzą Nászą pozwoliłeś, chociażby o prawdźiwych cudách wiádomości nie było, dogadzaiąc Nabożeństwu Obywátelow prágnących mieć w poblizkości Káplicę, ktorą to Káplicę Kośćiołowi Fárnemu Włoszczowskiemu podległą bydź chcemy. Dla większey wiáry List ninieyszy ręka Nászą podpisany, pieczęćią włásną utwierdźić rozkazáliśmy. Dány w Uniejowie Dniá Dźieśiątego Lipcá Roku Páńskiego Tysiącznego Sześćsetnego Czterdźiestego Trzeciego.

Máciey Łubieński Arcy Biskup Gnieźnieński Prymas

(L.S.)

Drugiego Instrumentu wykład iest tákowy.

LAt około Ośmdźieśiąt błędu Luterskiego, gdy po wielu mieyscách Krolestwá tego zárážliwy iad pánował, tenże z nowym Dźiedźicem Marcinem Krez do Włoszczowy się dostał, gdźie przez moc zgwałcony Kośćioł, Nabożeństwo zábronione, Pleban tuteyszy Chęcińszczyk do Oyczystych progow powroćił, ubogi Wikáry w cháłupce mieyskiey pustey mieszkáiący, pospolity lud támże potáiemnie dla boiáźni Dźiedźicá, od błędow Luterskich, iáko mogł odwodźił, słowo Boże opowiedał, krzćił, y według prostoty sercá nie opuszczáł Nabożeństwá.

Ná ten czás Dniá 27 Máiá Roku Páńskiego 1642. mieyska Pánienká w dźiewiąciu leciech, snádz tráfunkiem, około przerzeczoney cháłupki pustey przechodząc, oknem zayrzáwszy obáczyłá Xiędzá z rośćiągnionemi rękámi przy Ołtarzu, z zápalonemi dwiemá świecámi, y przybránego Mszą śpiewáiącego, lubo iednák w oney pustey cháłupce, rzeczą samą żadnego nie było Ołtarzá, widzeniem tákowym przestrászona, gdy przyszłá do śiebie, poblizkich sąmśiádow y sąmśiádek spiesznozwoływa, schodźi się ludźi gmin słyszeć głos Kapłáná śpiewáiącego, ktorą nowośćią práwowierni záchęceni mieysce czćić, dni y nocy támże

támże ná modlitwách trawić poczęli. Rozniesiona między ludźmi wieść, doszłá do uszu Przewielebnego IMći Xiędzá Jákubá Chrostkiewiczá, Práwá oboygá Doktorá, Kurzelowskiego Kánoniká y Officyałá, Małogoskiego Proboszczá, ktory kilká tygodni strawiwszy, ná doyzrzáłey uwadze nowey wieści, pierwszego dniá Lipcá do Włoszczowy ziechał, y tám w Kośćiele Fárnym Mszą S. ná Intencyą tę odpráwiwszy Urzędu Mieyskiego zwołáwszy, uważnie wypytał się, sprawę do dálszego czásu odwlekł.

Potym w Mieśiącu Pázdźierniku przeiezdzáiąc przez Włoszczowa, troszeczkę się zástánowił, y tám przerzeczone Ziáwienia ná nowo rostrząsał rozważnie, y ná wielu łáskách oznáymiony, znowu ná dálszy czás sprawę tę bydź powierzoną postánowił, tym czásem nagle z wielką boleśćią ná głowę záchorował, przez iedne y drugą godźinę struchláły, od przytomnych w owey cháłupce nápomniony, áby o Łáskę u Nayświętszey Maryi Panny ná tym mieyscu Ziáwienia prośił, á zápewne pierwszego spodźiewał się zdrowia, iákoż ták się stáło, Gdy álbowiem ná intencyą

tencyą kilká Pozdrowienia Anielskiego zmowił, z zádźiwieniem wszystkich do pierwszego ná tychmiast przywrocony zdrowiá.

Tym czásem Pospolstwo nabożne nie przestáło pobożnego ku mieyscu temuż opuszczonemu áffektu, przez częste Ziáwienia Nayświętszey Maryi Panny, mię dzy dwiemá czći godnemi Stáruszkámi pociechy doznawáiąc, mieysce owo w większym codźiennie poszánowániu máiąc, zkąd przez okná cudownie zapách wydawał się wdźięczno przyiemny.

Wzbudźiło znowu Przewielebnego Imći X. Kánoniká y Officyałá przerzeczonego ustáwiczne ná mieyscu Tym Ziáwienie y Łáski, przyiachał do Włoszczowy, Inkwizycyą nową powtorzył, drzwi w cháłupce zábić okná kratámi obwárowáć, Litánie Loretáńskie o Nayświętszey Pánnie w Sobotę śpiewáć postánowił, Xiędzu Plebanowi tuteyszemu chałupkę, y ażeby łáski y cudá z pociechą doznáne przez wiernych Chrystusowych spisywał, polećił, sám zaś wzwyż wspomniony Imć Officyał do Uniejowá poiechawszy, Jáśnie Oświeconemu y

Nay-

Nayprzewielebnieyszemu Xćiu Imći Arcy Biskupowi y Prymásowi iáko Ordynáryuszowi wszytko obiáwił. Ná co gdy przyzwolił Xiażę Imć Metropolitá, temuż Przewielebnemu Xiędzu Officyałowi zlećił, áżeby ordynarną powagą y mocą tám ziecháwszy, wypytał się zupełnie o wszytkim, y co w tákowych okázyách dźiać się zwykło wykonał.

Ktory to Przewielebny Imć Xiądz Officyał, iáko pełno mocny Kommisarz, wydáwszy Pozew (według praktyki Práwá y Káncellaryi) do Włoszczowy przyiachał, y w Kośćiele Fárnym odpráwiwszy Mszą S. z przemową do ludźi, zá uderzeniem we dźwon większy, w Zakrystyi po założeniu Juryzdykcyi Kommissarskiey, Swiádkow porządkiem wyprowádźiwszy, według formy Práwá tego doszedł, y doświádczył się.

Nayprzod Szláchetny Stánisław Száblowski z stárych Chęćin, przez pięć lat niewidomy, zá rękę przywiedźiony do Włoszczowy, w domku tym álbo cháłupce (o ktorym iest (práwá) do Nayświętszey Maryi Pánny pokornie się modlący wzrok odebrał áni ná powrot przewodniká nie potrzebował.

Powtore Szláchetny Jędrzey Trypolski ze wsi Swierz názwáney przez śiedm lat zániewidźiał, tu wzrok odebrał, áni dáley do Jásnogorskiego Obrázu Cudotwornego ná drogę o przewodniká pytał się.

Potrzecie Máciey Konik ze Snochowic przez cztery látá niewidomy, gdy uczynił *votum* u śiebie do Włoszczowy y przyprowádzony przy obecności wszytkich wzrok odebrał, ztąd cále zdrow do domu powroćił.

Co wszytko Swiádkow przyśięgłych wysłucháwszy, wyrozumiáwszy y práwdźiwie zważywszy powagą y mocą Ordynárną, osobliwie do tey spráwy sobie pozwoloną, Przewielebny Imć Xiądz wspomniony Officyał y Kommisarz ná Boga w Troycy iedynego, pod Tytułem wzywánia Nayświętszey Maryi Panny, y SS. Jozefa y Joachima, Káplice ná mieyscu cháłupki owey wystáwić náznáczył, y záraz według pełnomocney władzy Kommisarskiey do Kośćiołá Fárnego Włoszczowskiego też Káplicę bydź przyległą postánowił y ogłośił: wprętce potym zá Błogosłáwieństwem Boskim ztąd teyże Káplice máiący wystáwiony

ney, z Jáłmużny wiernych Chrystuso-wych ochotnie przyiął, iákoż wystáwił, Obraz Swięty, według Ziáwienia widźiánych odmálowány, solemnie z wielkim ludźi zgromádzeniem wprowádźił, y á żeby się w tey Káplicy Nabożeństwo odpráwowáło, tąż Powagą sobie łáskáwie udźieloną w Imię Páńskie pozwolił. W Niedźiele pierwszą po Wszytkich SS. Roku Páńskiego Tyśiącznego Sześćsetnego Czterdźiestego Szostego. Niech będźie Bog pochwalony, y niech rośnie Honor y wezwanie Nayświętszey raz Mátki záwsze PANNY MARYI, Krolestwá Polskiego Opiekunki. Amen.

Z cáłych śił wszytkiemi sercámi czćiymy MARYĄ, kochaymy MARYĄ, winszuymy MARYI, szánuymy MARYĄ, náśláduymy MARYĄ. Záchęca y pobudza miodopłynny Bernard Swięty.

Trzećiego záś Instrumentu wykład iest tákowy:

Roku Páńskiego 1648. w dźień S. Janá Apostołá y Ewángelisty.

Z dozwolenia Iáśnie Oświeconego Xiążęćiá Nayprzewielebnieyszego IMći X. MA-

MACIEIA ŁVBIENSKIEGO Arcybiskupá Gnieznieńskiego Prymasá.

JA MIKOŁAY SWIERSKI Biskup Cytreński, Suffragan, Kánonik y Officyał Generálny Chełminski, Piekoszowski, Lubomienski Proboszcz. Poświęćiłem Kośćioł y Ołtarz ten ná chwałę BOGA Wszechmogącego ná Uczczenie Ziáwienia Nayświętszey MARYI PANNY z Swiętemi JOZEFEM y JOACHYMEM Wyznawcámi, y Kośći Swiętych Honoryuszá, Juliuszá y Agapittego Biskupow y Męczennikow wnim zámknąłem wszytkim z osobná wiernym Chrystusowym, Rok ieden w dźień dorocznego obchodu Poświęcánia w Niedźielę Pierwszą po Oktawie S. Trzech Kroli Dni czterdźieśći prawdźiwego Odpustu pozwaláiąc.

X. Mikołay Swierski Biskup Cytrenski Suffragan Officyał Generalny Chełminski m.pp.

(L.S)

Protokułu Aktow Przewielebnego niegdy Xiędzá Jakubá Chrostkowiczá; Kánoniká Officyałá Kurzelowskiego podpisano y Pieczęćią Wielebney Kápituły Kollegiackiego Kośćiołá Kurzelowskiego dla wiáry świádectwá oczywistego stwierdzono.

X. Sebastyan Szczepánowski Dźiekan Kurzelowski ná ten czas w Kápitule Prezydent, reką własną.

(L.S)

WYMIAR

Niezmiernych łaſk y Cudow Nayświęt-ſzey MARYI Pánny Włoſzczowſkiey.

W Kiążce *FORTECA DUCHOWNA*
Krolestwá Polſkiego repárowáney
Błogo: JANOWI KANTEMU w Prze
ſławney Akádemii Krákowſkiey nayoſo
bliwſzemu Pátronowi, (ktorego Ołta
w Káplicy Włoſzczowſkiey nowo er
gowány ieſt z oſobliwſzey Łáſki JJ. WW
IchMCiow PP. WODZICKICH) przy
piſaney, tákowy ku zbudowániu ná
ſzemu znáyduię fundáment.

Włoſzczowa Miaſteczko Szláchet
kie od Krákowá mil czternaśćie ná go
ścincu Piotrkowſkim (o ktorym obſze
niey wyżey námieniło ſię) od PP. ſw
ich Dźiedźicznych Száfráńcow, Krezo
brzydką było herezyą záráżone, ktor
to Pánowie, dla wygody ſwego błędn
go Nabożeńſtwá bliſko dworu ná ośmi
ro ſtay od Miáſtá Kośćioł Fárny M
drzeiowy ná Zbor obroćili, do ktoreg
Kátolicy nie chodźili, tylko heretycy
áż odebrány, y rekoncyliowány p

śmierći

śmierći tychże PP. Krezow iáko przed
tym dawniey był Kośćioł Kátolicki.
Pan BOG tedy dla odległości mieyſcá
wiernym ſwoim wygadzáiąc Przybytko-
wi ſwemu y Mátce Nayświętſzey w Mia-
ſteczku przy Rynku tákim ſpoſobem
mieyſce ziáwił y pokazał. Byłá cháłupká
do mieſzkánia nieſpoſobna od ubogiego
Mieſzczániná opuſzczona, iednák od
niego dla weyśćia bydląt y ludzkiego
przeſtrzegáiąc ochędoſtwá zewſząd do-
brze obwarowána. Przy tey cháłupce
ná plácu puſtem dźieći igráiąc okien-
kiem ná południe położonym widywáły
nie raz wychodzących z zápiecá dwoch
ſtátecznych Mężow (domyśláiąc ſię SS.
Stáruſzkow Iozefa y Ioachimá Wyzna-
wcow) y poważną Mátronę przecho-
dzącą ſię, świece goreiące y Kápłáná
Mszą Swiętą odpráwuiącego w tymże
domku. Gdy tedy te y inſze widowi-
ſká iáko ſię z Inkwizycyi pokazáły od
doſkonálſzego rozumu y wieku Oby-
wátelow támecznych były uznáne, nie
mogąc tego táić, referowáli to pobo-
żnemu Kápłánowi ná ow czás Przewie-
lebnemu IMći Xiędzu Iákubowi Chroſt-

kowi.

kowiczowi Práwá Oboygá Doktorowi,
Proboszczowi Máłogoskiemu Officya
łowi Kurzelowskiemu. Ten wzwy
wspomniony támże *officiosè* ziecháwszy
pilne w tym uczynił stáránie y wywod
A widząc y uznáiąc ták dźiećinną z u
niewinnych doskonáłą chwałę Boską
iáko też y uważnych Mieszczan státe
czność gruntowną ktorży gotowi byli
to co widźieli poprzyśiądz, y nie z
wiedźionym sumnieniem popráwić, i
koż skutkiem sámym wykonáli Coż
wo ludźi z pobliskich Miást y mieysc
dźień to większe do owey cháłupki zgro
mádzenia bywáły, kędy pożądáne p
ćiechy odnośili. Ná ten czás y mn
Stánisłáwowi Hercyuszowi Medycyn
Doktorowi (słowá iego áttestácyi y w
tum) z niewczásow podrożnych Wł
skich záchorzáłemu dostáło się z pobl
skiego Miásteczká Oyczystego Kurzel
wá bydź tu w Włoszczowy, kędym d
zdrowia zá przyczyną w tym Dom
Gospodyni Nayswiętszey Pánny prz
szedł. Zá ktore Dobrodźieystwo ták
tey Pánnie y Mátce Epiteta dáię:

Filia Sponsa Parens sola es quæ Nomine Tri
Dotata es Trino munere Virgo Sacra.
Filia tu Patris, tu Nati Mater utrumq;
Qui unit honores, es Sponsa Pudica Dei.

Pomieniony IMć X. Officyał s. p. J. O. świeconemu Xćiu y Prymásowi MACIEIOWI ŁUBIENSKIEMU Arcybiskupowi Gnieżnieńskiemu *uti Loci Ordinario* Roku Páńskiego 1643. o tym wszytkim oznaymił, dla czego wynikłá Komissya, Ziacháwszy się do Włoszczowy IchMć. Xiężá Komissarze, á rzeczy práwdźiwie rzetelney pod przyśięgą dowiedźiáwszy się z Inkwizycyi, Domek wspomniony ktory był zábity, kazáli odbić, w tym ochędożonym stolik y Pássyą postáwiwszy IMć Xiądz Officyał iáko Promotor tego mieysca osobliwszy, Mszą Swiętą z niemáłym stanu rożnego ludźi pospolitego zgromádzeniem; z wielkim rádosnym płáczem śpiewáiąc: *Te Deum laudamus* odpráwił. Ná ten czas od káżdego według przepomożenia, jáłmužnámi, obrazkámi, świecámi mieysce S. było ozdobione. Iák prętko tá wieść nowiná, álbo nowe Ziáwienie dálszych kráiow o tym Domku doszło, zewsząd możni Pánowie, iák trzey Krolowie do ubogiey Chrystusa Páná stá-

ienki

ienki z choynemi dárámi ziezdzáli się,
z ktorey pobożney szczodrobliwośći, z
samey jálmużny (iáko iest widźieć ná
Mármurowey Tablicy w Kośćielną śćiá-
nę wpráwioney przy Ambonie) ná tym
że mieyscu Káplicá zá dozorem y pobo-
żną pracą X. Stánisławá Toczyńskiego
Plebaná tuteyszego z przykłádem szcze-
rze Nayświętszey Pánnie służących O-
bywátelow wystáwiona, kędy Chwał
Boska przez Kápłánow ná to postáno
wionych lubo bez fundácyi rośnie
rozszerza się. Gdy tedy Káplicá stáneł
álbo chor máły, iáko iest po tęczę kon
sekrowána w Roku wzwyż położonym
Imć X. Officyał Kurzelowski pomienio
ny wźiąwszy ná swoię opiekę Káplic
poiachał do Krákowá gdźie wiedźiał
Obráźie Nayświętszey Pánny dźiwnie p
knym, pod ktorey nogámi świát, wo
w około okrążáiacy. Tám przyiáźd
swego Mieszczánowi, ktory był chor
z cáłym domem przyczynę opowiedźia
y cudowne Ziáwienie przez Kommiss
uznáne oznáymił. Mieszczanin ow z
raz z tym Obrázem (ktory teraz iest
Ołtarzu wielkim Káplicy Włoszczow
skiey) y tám się z domem swoim ofiáro-
wáwszy zdrow został.

Prętko potym ieden ślepy ze Lwowá przedtym Obrázem S. gdy się ofiárował wzrok otrzymał.

Niektory także więźień z okow Tátárskich był wyswobodzony.

Inne cudá ná Wotách y Tablicách odmálowáne y wypisane.

Stánisław Brzozowski z Worodynki mil śiedm od Báru, chorował ná wielką chorobę y iák się tylko obiecał do Włoszczowy zá porádą P. Woytá Prudnickiego (ktory tu pierwey był) záraz ozdrowiał, zá co Pánnie Nayświętszey dźiękuiąc sam tu przybył y wotum srebrne oddał Roku P. 1643. Dniá 7. Czerwcá.

Roku P. 1644. Dniá 8. Máiá, Zofia Kárlicá IMći Páni Stárośćiny Chęćińskiey ná oczy bárdzo záchorowáłá, ktore Doktorowie rożni, rożnemi wodkámi leczeli, ále się iey bárdźiey psowáły, áż nocy iedney przyśniło się iey, iákoby coś do niey rzekło: *Idź do Włoszczowy, zdrowa będźiesz.* Co gdy spełniłá, záraz do pierwszego zdrowia przyszłá, y

ná znák Dobrodżieystwá tego wotum srebrne záwieśiłá.

Jan Skowroński zeznał sumnieniem dobrym, że będąc bliskim śmierći skoro go ná to mieysce święte obiecáły, I Mć P. Anná Slichtowiczowa Pánná Anná Minostowska y Pánná Elżbietá Mniszkowska záraz począł do pierwszego zdrowia przychodżić, doktorego przyszedłszy, záraz tu przybył Pánnie Nayświętszey dżiekuiąc przyiąwszy Nayświętszy SAKRAMENT Roku P. 1649. Dniá 5 Stycz:

Kátárzyná Bednarczonká z Nakłá po porodzeniu byłá od czártá opętána, Xiądz Fráńćiszek Szczerczowski Kommendarz Nakielski prácuiąc nád nią, y nie mogąc nic rádżić, przy Mszy S. oneż do Włoszczowy ofiárował, záraz zá przyczyną Pánny Przenayświętszey czárt przeklęty (ktory po łáćinie do Kápłáná mowił) do piekłá poszedł, á pomieniona Mátroná y z potomkiem swoim przy zdrowiu dobrym zostáłá Roku 1650 Dniá 16 Lipcá.

X. Fráńćiszek Floryan Szczerczowski Kommendarz Nakielski, będąc ták ćiężką chorobą złożony, że mu zdrowia żaden nie tuszył, tu zá przyczyną Nayświętszey Pánny zdrowym został, á ná podżiękowánie Iey z kompánią do Włoszczowy przyszedłszy Mszą S. *solemniter* y z Kazániem odpráwił zeznáiąc *publicè* ná tym Kazániu iż zá przyczyną N. MARYI Pánny ktorey się sercem w chorobie ofiárował do zdrowia dobrego przyszedł. Roku 1650 Dniá 27 Wrześniá.

Jest wiele innych Cudow o ktorych ták wiele wotow ná znák wdżięczności oddánych w rożnych figurách wyráżone świádczą, ktorych tu ná tym mieyscu rożni doználi y doznáią prawie codżiennie od Mátki miłosierdżia, ktore się tu dla szczupłośći Ksiażki nie wyrażdią, tylko osobliwie zá nászey pámięci doznány dla záchęcenia serc Kátolickich ku Miłości BOGA y Nabożeństwu Nayświętszey MARYI Pánny świeżo zeznány y ná piśmie podány w ten niżey sposob wyraża się:

IA Fráncíszek Białobrzeski zeznáię pod przyśięgą że *Anno 1723.* trzymáiąc Klucz Kurzelowski, gdy tedy ná ten czas dżieći ná ospę chorowáły, iák w Mieśćie Kurzelowie, ták w Páráfii, y márły ták, że codżiennie práwie chowáli,

gdżie

gdźie moiá Zoná práwie do káżdego pochowánia dźiećięćiá chodźiłá y płákáłá boiąc śię o swego Syná Jozefa ná imię, iednego tylko ná ten czas máiąc, gdźie tedy w tymże samym czáśie, tenże Syn nász ná tęż ospę záchorował bárdzo niebespiecznie, że wszyscy mowili, iż są śmiertelne krosty. Moiá żoná z wielką ufnośćią ofiárowáłá go tu do Nayświętszey Pánny Włoszczowskiey nie mogąc go wieść áni nieść ták stráśznie skáncerowánego, sámá tedy moiá żoná sámo dźiewiąt tu z Kurzelowá przyszłá piechotá, wysłucháwszy Mszy S. y dźiećię to ofiárowáwszy powroćiłá do Kurzelowá, Tey nocy záraz mi śię śniło, iákoby Mátká Nayświętsza przyszłá do mnie (ktora iák w Ołtarzu widźiałem) te słowá mowiąc: *Oddáie wam Syná, ktorem zdrowie uprośiłám u Syná mego, niechże wam Bog Wszechmogący z nim błogosławi.* Ia w tym punkćie obudźiwszy śię strách mnie zdiął y wielka rádość. Z łożká porwáwszy śię co prędzey padłem ná koláná z wielkim nabożeństwem y płáczem, dźiękuiąc Mátce Boskiey, tákże w tym punkćie y moiá żoná obudźiwszy śię wiel-

wielkim tákże żalem rzekłá, á co to moy mężu? álboż Syn nász umárł? w tym punkćie y Syn nász záwołáł ná Mátkę Mośćia Dobrodźieyko! á iuż práwie nie gadał, y do tych czás żyie. Ná ten czas miał lat pięć.

Fránciszek Białobrzeski m.pp.

Suprascripta Recognitio Generosi Domini Francisci Białobrzeski manu Ejus scripta & subscripta vera est. Ita testor;

Antonius Wesołowski Parochus Dzierzgoviensis Diœcesis Cracoviensis Publicus Sacra Authoritate Apostolica Notarius m pp. Anno Domini 1749. Die 30. Decembris.

(L.S.)

Præsentibus Illustri Adm Reverendo Dno suprascripto Decano & Loci Parocho tum Famato Casimiro Plebanek Advocato Włoszczoviensi & aliis multis.

✠

INSCRIPTIO

In Tabula marmorea invenitur talis:

DEO TRINO UNI,
Ecclesiæ Catholicæ Sponso.
APPARITIONI
Hoc in loco
Sanctissimæ Virginis Matris,
SS. Josepho Joachimo Comitibus
Pia Pauperum
Huc Consolatorum Vota
Testatæ gratitudinis memoriam
Erigendæ huic Capellæ
contulerunt.
Annô Millesimô Sexcentesimô
Quadragesimô Septim ô.
Benefac Domine
Bonis & rectis corde.

A po Polsku ták:

BOGU w TROYCY IEDYNEMU
Kościołowi Kátolickiemu Oblubiencowi
ZIAWIENIU
Ná tym mieyscu
Nayświętszey Pánny y Mátki,
SS. Jozefowi Joachimowi Towárzyszó,
Pobożne ubogich
Tu pocieszonych wotá,
Nápámiątkę oświádczoney wdzięczności
Do wystáwienia tey Káplice
podáli.
Roku Páńskiego Tyśiacznego Sześćsetnego Czterdziestego Siodmego.
Nágrodz Pánie Dobrodźieiom
práwego sercá.

Inskrypcya ná Tablicy w Wielkim Ołtarzu iest táka:

Tu MARYA PANNA
Iest ućieczką grzesznikow
Uzdrowieniem chorych
Poćieszyćielką utrapionych.

POTRZEBY
Do tey Odnowy Máteryi y wymiáru
SŁUZACE.

Uwagi z áffektámi do Ukrzyżowánego Páná JEZUSA w Ołta zu Káplicy Włoßczowſkiey od Oycá S BENEDYKTA XIV. Odpuſtámi y wybáwieniem Dußy z Czyſcá zá káżdym Mſzy Swiętey odpráwieniem, co Piątek káżdego tygodniá, y przez cáłą Oktawę Zadußnego dniá do dźieśiaćiu lat pozwolonemi, Uprzywileiowánym.

UWAGA I.
O idącym do Ogroycá ná Modlitwę Pánu IEZUSIE.

NA żáłoſny okrutney záczynáiącey ſię Męki Chryſtuſowey widok wzywam was duſze Kátolickie. Pośpieſzayćieſz do kąd was w ćiele ludzkim ćierpiące ſłowo woła, dokąd wam ſercá, áffektá

áffektá y wſzytkie zmyſły w Męce Jezuſowey utopione każą. Idźćie tám dokąd was oczy rozumu wáſzego prowádzą, powrozy ćiągną, łáńcuchy wleką, okrutna dźikość żydow záiádłych nápędza. Stáwayćie tu przez Bogomyslność, gdźie pierwſze ſmutney Trágedyi pole otwiera ſię. To ieſt w roſkoſznym Getſemáńſkim Ogrodźie przy wolney ſwobodźie y rekreácyi, ná ſamym wſtępie przychodźi ná pámięć obrzydliwa Bogu náſzych wyſtępkow ſprośność, dla ktorey przed Oycem Niebieſkim w poſtáći grzeſzniká, wſtydząc ſię Iedynak Boſki ſtawa. Lecz co mowię ſtawa, raczey przy Modlitwie pada ná Twarz, krzyżem leży, kwiát polny, kwiát Nazáreńſki, od upáłow gorącey miłośći zbáwienia ludzkiego omdlewa. W ogrodźie (kędy początek żyć á tám y śmierći) wynieśionemi do Oycá Przedwiecznego rękámi Syn Błogoſłáwieńſtwá żebrze przeklętym Ziemiánom roſkoſznego Ráiu. Pierwſzy człowiek że ſię ſtał bydlęćiem bezrozumnym, w Ogroycu Chryſtus dla niego paſzą ſtáie ſię, ſam Báránek niewinny y Páſterz Owieczek. Prácowita pſzczołká leći do Ogrodu, áby gorzkiey

kiey męki kielich osłodźiła ná zdrowie
y zbáwienie ludzkiemu Narodowi. Nie
iáłowa iego modlitwá ktora zaczyna-
podsycáiącą essencyą y krwáwemi kro-
plámi między drzewámi Oliwnemi. Po-
znáć żeś robaczkiem á nie Człowiekiem
ChrystePánie, kiedy śię w prochu nurzasz,
z źiemią rownasz. Bierz miárę grze-
sznıku z upadáiącego ná Twarz JEZVSA
w Ogroycu pod ćiężarem twoich szká-
rádnośći, wymierzył plantę położeniem
swoim Chrystus w Ogroycu, że Czło-
wiek więcey myśleć o świećie y iego
márnośći w żyćiu swym nie ma tylko
tyle ile po śmierći zástąpi. Ták wielką
spráwę Zbáwienia ludzkiego záczyná-
iąc, po trzykroć uśilnie áż do potu krwá-
wego modli śię. Náucz śię bráćie grze-
sznıku (ćiężko nie lekko káżda rzecz
przychodźi) káżde dźieło od Bogá poczy-
náć y w nim kończyć. Ná modlitwie
bydź trwáłym, státecznym w dobrych
zamysłách, we wszytkim ná wolą Boską
zdáiąc śię

AFFEKT

PAnie JEZU Chryste wspoł Istotny w
Bostwie z Oycem y z Swiętym Du-
chem

chem, á teraz według nátury ludzkiey ná
modlitwie w Ogroycu upadáiący ná źie-
mię. Proszę ćię day mi Naywyższego
y Nayświętszego godność Majestatu
twego ták szánowáć, á moię naynik-
czemnieyszą podłość uznáwáć żem proch
iest y w ten śię proch po śmierći obrocę.
Niech ná modlitwie z gorącośćią duchá,
pilnośćią zmysłow ták trwam, iákoś ty
dał przykład z śiebie w Ogroycu. Niech
w Kośćiołách Swiętych ták śię spráwuię,
ábym upadáiąc ná twarz z záwstydzeniem
sprosnych grzechow moich czołem biiąc,
źiemię cáłuiąc, lub klecząc przed Obe-
cnośćią twoią y ná káżdym mieyscu
skromność w ustách oczách y wszelkich
zmysłách záchowuiąc cześć nieprzestán-
nie Imię twoie, ktore od wschodu słoń-
cá áż do zachodu áffektem wszelkiego
stworzenia niech będźie pochwalone A.

UWAGA II.

*O pocącym śię krwáwym potem w Ogro-
dźie Getsemáńskim Chrystuśie Panu.*

STáwayćie doświádczeni Medykowie
strászne ná JEZUSA biią poty, czyli
tylko iuż nieśmiertelne. Nic pewniey-
szego,

ſzego, ieżeli te nie uſtáną zbytnie exundácye zgodna źiemſkich práktykow decyzya. Ale ách niepewne wyroki, coć pożyć ieſzcze może JEZUS y do iutrá, ále co poćierpi, to poćierpi. Ták nie zwyczáynego potu obfitość doſtátni prognoſtyk. Uſtąpćieſz tedy lekárſkie práktyki, ſłowem doſyć ſłábe rády nierády, kiedy y iednemu ſłowu rádźić czy nie umiećie czy nie możećie. Przedwieczna Prawdá w tym nie zátonie Oceánie, Nayświętſzy Jázon JEZUS, przy rozwinionych miłośći żaglách, niech po tych potu ſwoiego beśpiecznie láwieruie nurtách, po złotey wolności Runo. Jakoż nie ofychay ná nádźieiách świećie, niech ćię nie piecze grzechowa málignà BOG hoyne potu wylewa potoki, ábyś y ſprágnione zákropił chęći y zápalone ugáśił chući. Dobry JEZUS Goſpodarz w krwáwym poćie około nieurodzáyney źiemi prácuie. Przy ták rzęśiſtym znoiu uznaſz y użnieſz złote ſzczęśliwośći żniwo, gdy ći ná ták hoyney nie zbywa irrygácyi. Zbáwienna Rosá ku zachodźie Słońcá Spráwiedliwośći pada. Dobra z tych kropel Jezuſowego potu ieſzcze

ieſzcze y ná twoie kálectwo świećie łáźniá. Ukopcony Murzyn ieżeli z ćiebie, w tym chybá czarne wymyieſz brudy zdroiu, kąpćieſz ſię zákaláne ſumnienia w żywych Jezuſowego potu wodách, á nád śnieg wybieleiećie.

AFFEKT

ZAkámiáły w grzechách wielkich grzeſznik, do Ciebie JEZU klęczący ná kámieniu w Ogroycu przyſtępuie, twárdſzy od owey opoki, ktora zá uderzeniem Moyżeſzá láſki hoyne wody wylałá, łez ſkruchy ſerdeczney w ſobie nie czuie, żebrze twoiey łáſki, zrźodło wod żywych, ktoryś krwáwym potem oblany, niech żalu doſkonáłego, zá grzechowe niepráwośći, wielkiey iáko morze ſkruchy łzy wylewam ná zmázánie ſproſnośći moich y zmiękczenie zákámiáłego ſumnienia mego, niech dárow Niebieſkich ták czerpam potoki, żebym ná wieki nie prágnął. Amen.

UWAGA III.

O Chryſtuśie Pánu przez Iudaſzá zá przedanym zá ſrebrnikow trzydźieśći.

Miły

MIły Boże przećięś ći ná zły targ tráfił. Nie oszácowány iesteś, á tu zá kilká ledwie stoisz srebrnikow, wszytkie skárby przechodźisz, bogáctwá przeważasz, á tu ćię ták tánio ważą. Ach głupi Jerozolimscy Jubilerowie, Chrystus kosztowna perłá, nie iedno Krolestwo, iák Kleopátry, ále świat cáły ważąca, á u was ni táką ni saką ma cenę. Chrystus drogi kámień, á wam się zá prosty zda głaz, przy ták szácunku lichem, Chrystus iáko złoto, á u was ták máłey wagi. Przećięć mąmisz mámono, że y Bogá ták skąpo kupuiesz. Przeklęta moneto ieszcze ći tego niedostáwáło żebyś y Bogá swoią cyfrą okryśliłá. Przy tey unii podobno chcesz to uważyć, Ieden Chrystus bez twoiey cyfry wszytko wáży. Szácuyćie drożey dusze pobożne JEZUSA, BOG nieprzepłácony.

AFFEKT

JEzu nieoszácowána miłości, w ktorym są wszytkie skárby utáione, á ták przez Syná zguby, lekko otáxowány, racz mi dáć tey sprzedarzy pámiątkę czćić, ábym wielką ceną krwi twoiey naydroższey odkupiony, innych lekko nie ważył, áni dla zysku świátá duszy moiey nieprzepłáconey nigdy nie utracał Amen.

UWAGA IV.

O pocáłowániu zdrádźieckim Chrystusá Páná przez Judaszá.

CO czynisz zdrayco! fałszywey miłośći dokument z ukocháną przed wieki łączysz prawdą. Y śmieszże twoim cherchelem niestworzoną łudźić Mądrość. Nie dokażesz tego, ábyś twoiey obłudy srogość, ták śćisłey konfidencyi płaszczykiem okrył. Cáłąś gębą hultay, kiedyś y Bogá zdrádźiecko záżył przy pocáłowániu. Przebrałeś miárę zbrodni, kiedyś nád zamiar obłudnie z Bogiem postąpił. Wyszły z polityki tákiey nieszczerości pieszczoty. Ták niepoćieszney uczty, tákim nie zbędźiesz komplementem. Jeszcze to ná dobrego tráfiłeś Páná, że ćię z twarzy iego wypadáiacy miecz nie poráźił. Wiem ia wiem co ćię tomierźiło. Tyle rázy zbáwienną náukę odebrałeś od Chrystusá, otoż iáko niegodny syn zguby cáłą przy pocáłowániu wrácasz, żeby ćię podobno bies nie spiskał zły záiádliwy śierszeniu, z Jerychońskiey Roży trućiznę wysysasz.

Słodkie

Słodkie prawdźiwie JEZUSA iágody, ále tobie naygorszemu stáną zá piołun. Nie dla záráźliwych niedźwiádkow młodem płynące Jezusowe ustá. O złośliwa pijawko! dobra wszytká krew w Jezuśie, czemuż ták bárdzo przypiiasz się, nienásycone łákomstwo w tobie uważam. Juś żes niewinnego Báránká drapieżny wilku przy stole połknął, á znowu się skradasz, podchlebnie ná ułowienie w Getsemáńskim zwierzyńcu Nayświętszey zwierzyny. Dosyć łákomy, kogo Bog raz nie násyći.

AFFEKT

O Niewinny Báránku Boży, ktorys w zwierzyńcu Getsemáńskim, ná kły Judaszá drapieżnego wilká przyszedł, ustá twoie Nayświętsze nákłonił ná pocáłowánie, do pászczy iádem y truciżną piekielną záráżoney. Day mi to proszę, áby przez ustá twoie (w ktorych się żadna nie ználazłá zdrádá) ták się łáskáwie obchodźiłem z nieprzyiaćiołámi memi, ábym zá nienawiść miłośćią, złorzeczenie dobrym áffektem onym nádgradzał, y ták chronił się wszytkich obłu-

obłůdnych potáięmnych záśadzek przećiwnikow moich, żebym się iáwnym pokazał być sługą twoim, świátowych respektow nie uważał, tylko szczegulną przyiaźń, miłość y upodobánie tobie Bogu ná wieki Amen.

UWAGA V.

O Chrystuśie Pánu poimánym y zwiazánym.

DLa Bogá coż się ma dźiać, iużże y Niebieski Jelonek od wśćiekłych psow wybiegáć się nie może, wpada w powrozowe śieći nienásyconey złości ták zacny y znáczny połow. Swiętszy Akteon ná własnych przychodźi kły Molosow. Nigdy nieográniczony Pan y}nie zwyćiężony nigdy, teraz iák ieden niewolnik w twárdych pętách dyszy, káżdy tu węzeł wiecznego zbáwienia szczęśliwość záwięzuie. Ale przećięć nie proporcyonálne do Nayświętszego okrętu ták strászne liny y powroży. Dobrzeć náłádowány JEZUS státek, bo łaskáwemi dobrodźieystwy, ná coż się o niego boisz, głupia żydowska złośći! że go ták przykremi chámulcámi śćiągasz. Doyzrało choć ślepe żydostwo doyzráłych

łych cnot w Jezusie, otoż ie w ieden snopek z nim wiaże. Rożnych sposobow záżywa ná Chrystusá, áby go mogło czymprędzey zágubić. Już y w wśćiste bie rze osnowy, áby go w przepáść złośći swoich mogło głębiey spuśćić. Czyli też w postronki dla tego znáć krępuie JEZUSA, áby z niemi zárzućiwszy go ná głąb nieprawośći swoich ułowić álbo uwikłáć mogło, kiedyż tedyż świeże zbáwienie.

AFFEKT

BOZE sprawco wolnośći, ktoryś iáko drugi Sámson poimány y dobrowolnie związány bydź raczył. Proszę ćię w grzechách niewolnik zostáiący, ábym z niewoli y więzow grzechowych oswobodzony, przykazánia twoie záchowuiąc mogł wynieść ná wolność synow twoich do Krolestwá Niebieskiego. Niech związek nieprzyiaćioł skupionych ná mnie, świátá, ćiáłá y piekłá potárgam, á ták przez ziednoczenie miłośći z tobą zostáię, zkąd záwiążemi się w Tryumfach nieskończonych wieczne zbáwienie. Amen.

UWA-

UWAGA VI.

O Ubiczowánym u słupá Chrystuśie Pánu.

DOkądże tey twoiey przewrotnośći niebaczny czy opáczny świećie? nieuk z ćiebie wierutny, á Mistrzá Nayświętszego niewdźięczny uczeń, ták nie miłośćiwie chłostasz, zbytes przemędrzał kiedyś y Mądrość Przedwieczna ták dyscyplinował, chcąc podobno przy tákich ćięgách czego się náuczyć. Nie da się nákłonić Bog, ná twoy występek swego czásu nástąpi. Księgá JEZUS żywotá bez korrekty, tákowych cenzur surowych y cezur nie potrzebuie. Ale iáko błogo przy kámieniu tym bárdźiey zákámiáłych widzę Izráelitow, nie trzebá szukáć, po Egipcie Fáraonow zátwárdźiáłych. W iednym mieśćie tyle nie mász kámieni co serc kámienistych. Ostrożnie goruiąca nád Jezusem złośći żydowska. Już się chwyta Nayświętszy Samson oto kolumny, boy się áby ćię do piekielney nie strąćił przepáśći.

AFFEKT

PAnie zastępow przez Achiora w piśmie wyrázony do słupá kámienne-

go

go ná biczowánie przywiązány, wyznáię ułomność moię że bez twoiey pomocy żyć y bydź nie mogę. Niechże mnie twoy słup kámienny ták utwierdza, ábym w Wierze Sw: ugruntowány żadnym przećiwnośćiom y pokusom ná krok nie ustępował, ále státecznym umysłem záwsze tobie raz dánego słowá dotrzymał, y iákom przyrzekł bydź sługą twoim, ták ná bicze kátownie y prześládowánia wszelkie, niech záwsze będźie gotowe serce moie. Amen.

UWAGA VII.

O Ukoronowánym cierniową koroną Pánu JEZUSIE.

W głowę świát zálzedł, gdy się ná Boską porwał głowę. Zły poborcá czy od Chrystusowey Głowy ták ćiężkiego dopomina się pogłownego. Poczekay nielutośćiwy głowniku! wypłáćić się ze wszytkiego niewinna Głowá JEZUS. Okrutnik niecnotá czekáć nie chce przy surowey exekucyi tyśiącznym płáći sobie morderstwem. Kopie Głowę Jezusowa, chcąc się skárbow Niebieskich dokopáć. Orze Swiętą Głowę głogiem y ćierniem złotego spodźiewáiąc się żniwá. Ach szácowneć złoto cáłego Chrystusá Głowá, ále to zbyt ná ćię wielka summá. Coż robi srogi łákomiec, oto żeby mu nie wydárto tákiego skárbu, ostrym go sztákietuie ćierniem. Prawdáć że Bog niedostępny, ále iednák tákich nie potrzebuie ogrodek. Ogrod iedynych delicyi názwáć się może, ále go ták przykry párkan nie zdobi. Drogą iest JEZUS, ále bespieczną, ták ostrych nie chce mieć przeszkod. Prawdá iest ále tákiemi kolcámi kłoć nie lubi. Nie tylko widźę u Rzymian ćierniowi Boszkowie y tu Bog prawdźiwy wszytek w ćierniu. Pospieszćie rozumne drzewá delikátną Jezusa Látorość, Krolem obierzćie. Samá ćierniowa Chrystusá koroná gruntowno postoi, ktora ták głęboko w iego wrosłá skronie. Nie masz człowiecze czego się lenić do Bogá, łátwać do Niebá drogá ktorąć uprzątnął wszytkie ná głowę swoię zábráwszy przeszkody. Y owszem leććie pobożne dusze ná głowę do JEZUSA Głowy. W tym ćierniu rożowe dla was gniazdo, zkąd ná samę wylećićie wieczność.

AFFEKT

AFFEKT

KRolu wieczney chwały Mężu boleśći Chryste JEZU ćierniem ukorowány niech te kolce, ktore wskroś przeráźiły twoie Nayświętsze skronie utkną w sercu moim, áby myśl moiá to záwsze rozważáłá: niech się wstydźi pod ćierniową głową bydź członkiem delikátnym. Niech dusza serce y wszytkie zmysły ćiáłá mego ták otacza koroná twoiá ćierniowa, áby do nich niepráwość námiętność ućiechá z grzechem nigdy przystępu nie miáłá Amen.

UWAGA VIII.

O niosącym Krzyż ná gore Kálwáryi Pánu JEZUSIE.

BOyćie się piekielne bramy, Bog do was sztutmowáć zámyśla. Stánie Krzyż Jezusow zá potężny táran. Wszytkę nim wászę potęgę obáli, skruszy zetrze, zruynuie y wniwecz obroći. Sam Wodz naydowodnieyszy Chrystus, pierwszy krzyżową nárabia sztuką ná zburzenie piekłá. Drugi to Jozue JEZUS zá iednym weyzr[illegible]m iego mury piekielne w oczemgni[illegible]u pierzcháć muszą.

Nie

Nie wytrzymáia czártowskie mocy mocney Krzyżá Chrystusowego cnoty. Y owszem cáłe piekło z swoią nie pozna się ruiną, gdy mu Chrystus Krzyżem szybki połamie. Poydźie iák zmyte czártostwo, iák tylko groźny Chrystusá Krzyż obaczy. Piorun ná piekielnych mocarzow moc krzyżowa. Nayznácznieysza klęská ná cáłe piekło zá tym idźie znákiem. Nayprędzey rogátemu biesowi Krzyż Jezusow dobodźie. Co większa stánie zá obosięczny miecz, gdy się z nim Chrystus uwinie. Nie náćieray piekielny Goleaćie! prawdźiwszy Dawid z tym przećiwko tobie wyszedł kiiem. Ućiekay piekielny Cerberze! wárá zájuszona Hidro! Nayświętszy Herkules tym was poráźi orężem. Nigdy tego Merkuryuszá laská niedokazáłá, co Krzyż Chrystusow może. Támtá raz tylko piekłu dáłá się we znáki (ieżeli ieszcze godna wiárá Poetom) ten wiecznym go postráchem pogromi. Ják weźmie w łeb tym kiiem bies, pewnie go więcey nie podnieśie. Pewnać to że Chrystus mocny Boater, iednym zamáchem wszytko zburzy y spustoszy piekło. Y stáliste táry

ſy podźiemne nie utrzymáią ſię, ſkoro ie Chryſtus Krzyżem wyważáć pocznie. A ieżeli iáko Wſzechmocny nápnie ná łuk Niebieſki ten krzyż zá ſtrzáłę, toć tu iuż wiecznie złośliwy nieprzyiaćiel oſtá-tni odbierze poſtrzał. Już mi niedźiwno czemu ná ſobie krzyżá ćiężar dźwiga, á ieſzcze do gory Chryſtus. Wiem do-brze chce ztámtąd lepiey upátrzyć y u-godźić ludzkiego adwerſantá y ſwego dawnego rebelizántá. Bierzćie ſię ludźie z Chryſtuſem do Krzyżá, ieżeli wáſzych nieprzyiaćioł chcećie łátwo zwyćiężyć. Zá tym Wodzem y orężem pewny was potka tryumf. Ná gorę ſám JEZUS Krzyż dźwiga, uczcie ſię, ćiężko nie-lekko trzebá gornego dobiiáć ſię Niebá.

AFFEKT

O Swiętſzy Abimelechu Zbáwićielu świátá, iuż nie gáłąź, ále cáłe drze-wo dźwigáiący ná Gorę Kálwáryą, że-brzę pokornym ſercem, przyćiśniony do źiemi ćiężárem grzechow ſzkárádnych wyſtępcá. Niech w Krzyżu twoim, ták ſię zákocham, áby mnie świát á ia świá-tu był ukrzyżowány. Szedłeś dobrowol-nie ná chániebną y zelżywą śmierć krzy-żową, ia w uporze záwźięty z grzechu w grzech upadam nie powſtáię, oćiągam ſię w złośćiách moich, nie idę torem ży-ćia twoiego. Poćiągnieyże mnie kochá-ny JEZU, ábym z táką ochotą krzyż dźwigał, ktory ty Pánie dosyć dyſkretnie ná mnie kłádźieſz, niech wſzytkie dole-gliwośći, utrapienia prześládowánia w tym znáku Swiętym zwyćiężam. Amen.

UWAGA IX.

O Ukrzyżowánym Chryſtuśie.

SToy miłośći Bogá, czás JEZUSOWI po tákich trudách choć ná krzyżowym ſpocząć łożu. Po nawálnośći złośći ży-dowſkiey ſpokoynego niech zażyie wczá-ſu. Ale dármo, y tu ná większe tráfił nie-beſpieczeńſtwá. W złośliwych fálách ty-le rázy zánurzony, znowu ná ſkáliſty trá-fił ſkopuł Nayświętſzy Naukler Chryſtus. To ſzczęśćie ieſzcze przećię, że krzyżo-wey dopadł łodki, ná ktorey miáſto żá-glow delikátne Ciáłá ſwego rozpośćierá membrány. To tylko nieſzczęśćie, że o-ſechłná ſkále. Y pokiż do wiecznośći nie záwinieſz portu oſycháiący ná drzewie

JEZU.

JEZU. Styruy czymprędzey, ia łez zá
zbrodnie niezbrodzone wylewam morze.
Płyńćie z Jezuſem nádźieie moie, áż u
brzegu pożądáney ſtánięćie ſzczęśliwo-
śći. Zá Bogiem kto ſzybuie, śiubu'ę,
wieczney nie uchybi mety. Dokądże lá-
wieruieſz człowiecze po obſzernym świá
tá Oceánie, záwiń ſzczęśliwie do for-
tunnych y zbáwiennych Inſuł. Ná wy-
ſokiey Golgoćie iáſnáć záwieſzona lá-
ternia nád południe ſamo iáśnieyſzy
Chryſtus ná Krzyżu. Doydźieſz zá tym
świátłem y ſamey wieczności, tym ſpo
ſobem tráfiſz do obiecánego zbáwienia
lądu. Ináczey zginąłeś ieżeliś zá luſtrem
záwieſzonego nie poſzedł Bogá. Wie-
cznego nie uchodźi niebeſpieczeńſtwa,
komu Bog nie przyświeca.

AFFEKT

PAnie JEZU Chryſte, ktoryś między
Niebem, źiemią, Anjołámi y ludźmi
ſtał śię poſrzednikiem, á ná Gorze Kál
wáryi między łotrámi ná krzyżu záwie
ſzony. day mi proſzę ćię pokornie, ábym
w poyſrzodku źiemi to ieſt ſercá mego
ćiebie záwſze chował y wſzytkie tru-
dno-

dnośći do twoiey uſługi, á do zbáwie-
nia mego przeſzkadzáiące zwyćięzkim
umyſłem przewyżſzał. A potym, tym
idąc ſrzodkiem bez wſzelkiey támy, trá-
fił ná Gorę Syon, gdźie oko w oko mogł
bym śię ná ćiebie zápátrywáć wiecznie.
Amen.

UWAGA X.

O przebitym włocznią Boku y Sercu Jezuſowym.

NIe trzebá z krytycznym y ćiekáwym
Momuſem, do ſercá ludzkiego krzy-
ſztałowey prágnąc ſzyby, ážebyś ſkry-
tych iego mogł doćiec táiemnic. Spoy-
rzey tylko w zwierćiádło ná Krzyżu zá-
wieſzonego JEZUSA, w otwártym iego
Sercu wſzytkich doſzedłeś ſekretow.
U innych często z czołá nieſzczerość,
y oczu wyczytáć, że cała ſymetrya ćiá
łá záwodźi; ſámego JEZUSA Serce ták
ſzczere y czyſte iák powierzchownie ták
y wewnętrznie, wſzytkim iednákowe o-
tworzyło okno. Do weyśćia wſzytkiego
rodzáiu zwierzętom w Arce Noe, w Bogu
miſtyczney Arki, ná oścież Bramá try-
umfálna. Podćieſz ubiegayćie śię chći-
we

we zbáwienia duſze. Nie żáłował reſzty
krwi zpod ſercá dobyć ná okup ludzk
kocháiący dźiatki ſwoie Pelikan. Do
tchnął ſię tylko kopią plaſtru miodu Jo
náta, áż obfitą uznał ſłodycz. Drug
Longin łáſki Boſkiey Niebieſkiey Am
brozyi, dotchnął w pſzczelniku Sercá JE
ZUSOWEGO, wyſſał wſzytkie hible y kán
ry. Koſztuyćieſz duſze pobożne iak ſłod
ki ieſt BOG, á wſzytkie wam świátow
nektary piołunem ſię ſtáną. Oyczep te
w Rayſki fruktow zákwitnie wam ſzczep
Mogł kiedyś ułomkiem przy Tulei od ko
pii w potrzebie Królá ſalwowáć Oleſni
cki, tá dźidá ták dźielna y dźiwna, że Se
tniká á z nim trzy tyśiące ſalwowáłá
ſławnieyſza od włoczni Achilleſowey.
Pchnięty włocznią przez Joabá ukochá
ny Abſalon, grot w Sercu JEZUSOWYM
utchniony, ná ſztych cáłe piekło bierze
Dáleyże ná ochotniká ſercá Chrześći
áńſkie z tą uwiiaycie ſię kopią, áby d
celu wieczney chwały tráfić. Pierśćieni
wieczności ſzczęśliwcy doſtáć. Stáwia
niegdyś ſławy kolumny Herkules, okry
śláiąc gránice, dotąd á nie dáley. Gd
iuż ſtánęło dźieło zbáwienia ludzkiego
uczyn-

uczyńmy tu koniec y termin złośćiom
náſzym y niepráwośćiom. Zápiſzmy
krwáwą ná ſercách rubryką ſtylem wło-
czni Jezuſowey gránice, dotąd á nie
daley niecnoty, grzechy; poty, poki ko-
pia záchodźi. Utchnięty index w pe-
ktoraliku Sercá Jezuſowego, niech nam
złote wieczney ſzczęśliwośći godźiny
ſkázuie.

AFFEKT

BOZE mądrośći nieſtworzona, ktory wſzytko wieſz y ſercá ſkrytośći przenikaſz, niech tym grotem miłośći y bojáźni twoiey przeráżeni, záwſze pámiętamy ná oſtatni kres żyćia náſzego. Z otwártego włocznią Boku twoiego, niech wſzytko dobro ná nas ſpływa. Niech nam będźie Fortecą ućieczki od nieprzyiaćioł widomych y niewidomych Amen.

MODLITWA PORANNA.

POwſtáię ze wſzytkim ná Niebie y ná źiemi ſtworzeniem do tey poſługi y powinnośći, do ktorey od BOGA mego ſtworzony ieſtem. Zegnam ſię Krzyżem Swię-

Swiętym, ná ktorym Zbáwićiel swiátá zá grzechy moie umarł, y gwozdźiámi ktoremi był ná nim przybity, przybiiam do niego serce moie. Dźiękuię niewysłáwioney dobroći Boskiey ktora nigdy nie zásypia, ále záwsze ná demną czuie że mi żyć iesżcze pozwala, ktory śmierći godny iestem. Oświádczam się Stworcy moiemu, że to ktore od niego, iáko ná nowe biorę żyćie. Iemu ie ná większą chwałę ze krwią y niesk ończonemi zásługámi JEZUSA Odkupićielá moiego, Nayświętszey Maryi Aniołá Strożá SS. Pátronow Imienia mego Oyczyzny moiey y mieyscá tego teraz y ná wieki ofiáruię. Nikomu inszemu tylko BOGU samemu poki wola y łáská Iego żyć ná ziemi prágnę. Cokolwiek BOG ná dźiś y ná záwszę około zdrowia y żyćia moiego, ktorym záwiáduie postánowi, nátym przestánę. Cokolwiek utrapienia y ćiężkośći ná mnie dopuśći, wszytko to, iáko z ręki Wszechmocnego, ktory mnie zgubić y ożywić może, zawdźięczne przyimę. Ná nikogo w nieszczęśćiu nárzekáć nie będę tylko ná samę niećierpliwość moię. Nikomu zá szczę-

szczęśćie dźiękowáć nie chcę tylko Bogu, ná ktorego miłośierdźiu wszytkie moie záwisły szczęśliwośći doczesne y wieczne. Wspomoż łáską twoią do uczynienia temu Pánie. Pobłogosław czásowi y godźinom moim żyiący bez czásu y godźin Boże. Day mi zbáwienne natchnienie y oświecenie we wszytkich myślách słowách y uczynkách moich mieszkáiący w niedostępney świátłośći z Synem y Duchem Swiętym. Przedwieczny Oycze opátruy ćiáłá y duszy moiey potrzeby. Dobry JEZU, nie zámykay miłośierdźia twego przedemną dla krwi y męki twoiey przez ktorą ćię o nie z klęcząca u Nog twoich Mágdáleną proszę. Tá dźisieyszego żyćia moiego cząstká, ktora z nieprzebraney dobroći twoiey biorę, niech mi się w naylepszą owę obroći czastkę, ktora od wybránych twoich y odemnie grzesznego oddalona ná wieki nie będźie. Amen.

AKTY WIECZORNE.

1. Dzień żyćia moiego iáko ćień minął, á ia iesżcze ćień drugi zostáię niechże tobie zostánę moy JEZU.

2. Ják wielki iest dźień, ktory minie ták

tak wielką mi sztukę życia urwie, nie może tedy bydź długie życie moie, kiedy mi go codżień po ták wielkiey ubydwa części, przedłuż mi go moy Pánie na chwałę twoię.

3. Co mi Bog da trochę życia, to mi go czás weźmie, niech wszytko weźmie, tylko mi Bogá niech nie bierze.

4. Zyć będę w Bogu, to się do mnie y czas wroći, y życie moie, ktore iuż minęło przyidźie zá nim.

5. Ućiekáią dni moie odemnie, ia ich nie gonię, bo czás márnie trácę, może mi ná káżdy dźień Pan JEZUS z płáczem mowić: Jeruzalem, Jeruzalem nie znasz się ná czáśie.

6. Dni moie ktore minęły nie moie były, ále twoie moy Boże, o gdyby ieden przynaymniey twoy był, á nie moie wszytkie, o gdyby twoie wszytkie moy Boże á moy żaden.

7. Dni moie ktore mnie odeszły gdźie są? stoią w progu wieczności, y czekáią ná mnie, wołáią wychodź: bo tu nic po tobie. Wiem że się do mnie nie wrocą, ia zá niemi iść muszę, prędkoli, niechłoli nie wiem; to wiem: że zá niemi poydę, poydę y pewnie poydę, y Bogu się z tego iákom ie strawił sprawić muszę.

8. Strásznieysze życie w nocy, niżeli we dnie, á mniey pożyteczne, zwłaszczá temu, kto bez modlitwy, bez ráchunku sumnienia iáko bydlę spáć idźie.

9. Zyćie moie dźiśieysze, ktore kończę, inszego końcá niech nie ma, tylko ten, ná ktory stworzony iestem. BOG początek życia moiego y koniec, w Bogum począł, w Bogu też kończyć życie moie prágnę.

10 W otwártym Boku Sercá JEZUSOWEGO niech będźie odpocznienie moie. Tám zá wszytkie dobrodźieystwá dźiękuię Bogu, tám dla miłośći Iego żáłuię zá grzechy y odpuszczenia żebrzę, tám się zámykam przed śmierćią, ktora ná mnie czuie. Amen.

AFFEKT

Dobroći y miłośći BOGA nádewszytko nieoszácowáney.

PAn moy Bog moy y wszytko; popisuy się świećie z tym coć się podoba, ia tobie niczego nie zazdroszczę. Ciesz się skázytelne ćiáło w lubośćiách twoich, ia

ia tobie niczego wydźieráć nie chcę. Oświádczay śię chárdy Lucyperze nádętą sławą, ia w tey sercá pokłádáć nie myślę. Pływay w roskoszách márnośći źiemska, ia z tobą brátáć śię nie będę. Iednego Páná iednego Bogá, iedyney dobroći y miłośći Iego szukam y życzę sobie iednego miłośierdźia Oycowskiego Iego prágnę. Pan moy Bog moy y wszytko Dobro moie. Mieyćie inśi bogáctwá, łákome zbiory, skárby znikome, mieyćie roskoszy, przyiáźni ludzkie honory, tytuły, niech was pod obłoki wynoszą podchlebne ustá, ia więcey nád was mieć będę, gdy Bogá moiego wszytko Dobro mieć będę. Máluy obłudo świátowa podwodę pełznące kolory, cukruy zápráwiay zmyślone słodyczy, uwiiay w báwełnę iedwabne słowká ktoremi sercá drugich chwytasz y ná swoię stronę przećiągasz. Grunt moy nieprzemiiáiący, słodycz moiá nie odmienna, áffekt szczery, serce cel miłośći, meta centrum státeczne Bog moy y wszytko. Zadney pięknośći nie poczytam zá piękność, żadney wesołośći nie szácuię zá prawdźiwą wesołość, iedyna prawdźiwa piękność, szcze-

szczegulnie státeczna wesołość w Pánu y Bogu moim. Wabiłeś mnie świećie proznośćiámi záchęcałeś zmyślonemi sztukámi, ćiągnałeś do śiebie rożnemi ukontentowánia, obietnic sposobámi, Bog moy Pan moy zupełnym násyceniem doskonáłą chwałą y więcey ieszcze coś nád to. Wyćiska ze mnie praca pot, śćiska mi żal serce, wola mi gryźie głowę, fortuna śię umnieysza życzliwość przyiaćioł ginie, chorobá nálega, żyćie śię skraca, śmierć zá gárdło chwyta, nie dbam nic o to, ieżeli łáskáwego mam BOGA, ktorego máiąc z nim wszytko Dobro mam. O Dobry moy Boże w Twoim miłośierdźiu nieprzebránym zátapiam troski moie, twoiey miłośći serce moie oddáię, do ćiebie y w doczesnych żalách, y w potrzebách wiecznych ućiekam śię to głosząc: żeś Pan moy, Bog moy, y wszytko Dobro moie. Ná cóż cudzey pomocy w słábych ludzkich śiłách wzywáć, kiedy Ty naymocnieyszy we wszytkich okázyách rátuiesz, w błędách kieruiesz, wieczność błogosłáwiona, świętą szczęśliwość, koronę chwały obiecuiesz Pánie moy Boże moy y wszytko Dobro. Amen.

PACIERZE ADWENTOWE

PRzedwieczne Słowo Iednorodzony Syn Boski zá spráwą Duchá Nayświetszego począł się w Zywoćie bez zmázy poczętey MARYI Pánny. Dniá 25. Márcá, á národźił się z teyże Przeczystey Dźiewice Dniá 25 Grudniá, od stworzenia świátá w śrzod wiekow. Ráchuiąc ten czas 9 Miesięcy przez ktore w Iey Niepokalánym Zywoćie spoczywał uczyni summá dni 276. Ná pámiątkę tego dobrodźieystwá Wćielenia Páńskiego á pierwszey Táiemnicy odkupienia ludzkiego niektorzy pobożni Kátolicy codźień przez Adwent rozpámiętywáiąc pierwsze ná świát przyśćie Chrystusá; drugie ná Sąd ostáteczny tyle Pacierzy od Niedźieli pierwszey Adwentowey aż do Bożego Národzenia odpráwuią; ile dni liczbá wzwyż położona wynośi.

I. GDy przypada Boże Národzenie w Niedźielę, będźie Adwentu dni 27 mowić codźień: *Oycze nász &c.* 10. *Zdrowáś Márya &c.* 10. w Wigilią zás Bożego Národzenia *Oycze nász y Zdrowáś* 6. *Z składem Apostolskim álbo Wierzę &c. Chwałá Oycu &c.*

2. Gdy w Poniedźiáłek tráfi się Národzenie Boże, Adwentu będźie dni *21.* w ten czás mowić Paćierzy *13.* w Wigilią *8. &c. iáko wyżey.*

3. Gdy w Wtorek &c. będźie dni Adwentu *22.* mowić codźień *12.* w Wigilią tákże *12. &c. iáko wyżey.*

4. Gdy w Srzodę &c. dni Adwentu *23.* codźień mowić Paćierzy *12. &c.* ná Wigilią nie zostáie tylko *&c. iáko wyżey.*

5. Gdy w Czwartek Adwentu dni *24.* codźień mowić Paćierzy *11* w Wigilią *12. &c. iáko wyżey.*

6. Gdy w Piątek &c. dni Adwentu *25.* codźień mowić Paćierzy *11.* w Wigilią *1. &c. iáko wyżey.*

7. Gdy w Sobotę &c. będźie dni Adwentu *26.* codźiennie mowić Paćierzy z Pozdrowieniē Anielskim 10. w Wigilią 16. *Wierzę w Bogá &c. Chwałá Oycu &c.*

OFIAROWANIE TYCH PACIERZY.

SŁowo wćielone kłániam się tobie dźiękuiąc sercem pokornym wszelkiego stworzenia, żeś z Niebá ná źiemię zstąpiło y zámknęłoś się w nayczystszych wnętrznośćiach MARYI Pánny. Łączę wszytkie modlitwy posty jáłmużny wszytkich

tkich ſpráwiedliwych ták iákoby ode. mnie uczynione były tym prágnieniem y áffektem, ktory miáłá MARYA PANNA przy Zwiástowániu y wydániu Ciebie ná świát.

Niepokalánie poczęta Nayświętſza MARYA Pánno przyimiy te Paćierze; ktore ia niegodny ofiáruię ná chwałę Wćielenia Syná Boſkiego y ná cześć Má-ćierzyńſtwá twego, proſzę ćię ſerdecznie: áby iáko naymilſzemu Iedynakowi Bo-ſkiemu ſtáłáś ſię Mátką według nátury ludzkiey; ták y mnie racz ſię pokazáć Má tką Duchowną teraz y przy ſkonániu moim. Amen

Te ſłowá może przydáć dźiewięć rázy.

Błogosłáwione Wnętrznośći MARYI Pánny, ktore nośiły Syná Przedwiecznego Oycá, y Błogosłáwione Pierśi, ktore karmiły Chryſtuſa Páná.

Kto czytać nie umie niech mowi Anielſkiego Pozdrowienia dźiewięć ná pámiątkę dźiewięć Chorow Anielſkich, ná u-proſzenie dźiewięć grzechow cudzych odpuſzczenia.

MO-

MODLITWY

Do Nayświętſzey Fámilii Nazáretáńſkiey.

JEZUS MARYA JOZEF JOACHIM y ANNA.

Nayſłodſze moie kochánie niech ia żyiący cierpię, cierpiący żyię y umieram dla miłośći wáſzey.

I.

PAnie JEZU Chryſte, ktory wielbiących Ciebie wielbiſz, y w Swiętych twoich uczczeniu uczczonym zostáieſz, rozſzerzay po wſzytkim świećie miłość y chwałę kochánego Dźiádá twego JOACHIMA Swiętego, Czćićielom iego żywym choyney użyczay łáſki, umárłym prętki odpoczynek y chwałę wieczną.

II.

NAyświętſza MARYA Mátko Chryſtuſowa Corko naymilſza SS. JOACHIMA y ANNY, przyczyń ſię zá nabożnemi do nayukocháńſzych Rodźicow twoich y Oblubieńcá twego JOZEFA S. ſługámi, áby uſtáwiczną wſzytkich grzechow nienawiść mieli, zá popełnione ſzczerze żáłowáli, y w miłośći Syná twego y w ſłu-

żbie

żbie twoiey codźiennemi pomnażáiąc śię cnotámi, po szczęśliwym dokonániu żyćia dostąpili wiecznego. Przez Páná Jezusa Chrystusa Syná twego, ktory z Oycem y z Duchem Swiętym w iedności Bostwá kroluie ná wieki wiekow Amen.

III.

NAydźielnieyszy Pátronie w wszytkich spráwách JOACHIMIE Swięty miłośći y czći twoiey, mnie cálego oddáię, przyimiy mnie zá sługę y niewolniká wiecznego. Przybyway łáskáwie w potrzebách moich, á po żyćiu stánowi moiemu przyzwoitym doprowadź mnie do chwały Corki y Wnuká twoiego Páná mego nayłáskáwszego.

P I E S N

O Nayświetßey Pánnie MARYI w Włoßczowy Cudámi słynacey z Swietemi JOACHIMEM y JOZEFEM.

SŁyń, słyń, wielce wsławiona
Tu w Włoszczowy Pánno ziáwiona
Bogárodźico.
Tudźiesz wielcy Mężowie
Możni Pátryárchowie
Z JOACHIMEM JOZEFIE Swięty
Niech Wasz Honor będźie powźięty
Po cáłym świećie.
Wam cześć winną dáiemy
Tego mieyscá brońćie, prośiemy
W káżdym złym rážie.
Ważne wásze przyczyny
Niech znoszą ćiężkie winy
Woyny ogniá głodu y moru
Brońćie, niech wászego faworu
Tu doznáiemy.
A ktoż godnie opowie?
Iák wielką moc ći Pátronowie
Swiádczą káżdemu.
Choćby byłá w przygodźie
Polska, wnet iest w swobodźie.
Tylko sercem niech śię tu uda;
Gdźie Bog wielkie poiáwił Cudá
Swiádkiem to mieysce.
Więc my tu śię gárniemy
Wászey łáski o to żebrzemy
Co nam potrzebá.
Daycie pokoy y zdrowie
O Swięći stáruszkowie!
Niech po zeyśćiu szczęśliwym z świátá
Záczniemy dźień tyśiączne látá.
W chwale Niebieskiey.
Fiat.

RYTMY

RYTMY ZWYCZAYNE
ktore tu ſpiewuia.

MARYA Cudowná Mátko w Włoſzczowey
Tyś ſię obiáwiłá dla poćiechy nowey
Bądź ná grzeſznych łáſkáwa.
Uproś łáſkę Swiętą y w dobrym wytrwánie
Niech w grzechowym żaden nie umiera ſtanie
Ták przed Bogiem niech ſtawa,
Męczenniku Chryſtuſow Swięty Jákubie
Broń ſług twoich: byśmy nie przepádli w zgubie
Duſz przez grzech utráconych.
Znáczny w Kompoſtelli y tu Apoſtole
Staw nas wſzytkich prośim w onym wiecznym kole
Kroleſtwá Niebieſkiego.
Mikołáiu Swięty Biſkupie złoty
Oddal od nas wſzelkie biedy y kłopoty
Wynieś z tego tu mieyſcá.
Błagay zá nas Bogá, przeproś mśćiwe Niebá
Broń od głodu moru, uproś co potrzebá
Iák docześnie ták wiecznie.

MODLITWA
Zá umárłych y grzeſznikow zá kámiáłych.

JEZU miłośći roſpięta ná Krzyżu przez onę gorzkość ktorą dla mnie grzeſznego przy Męce twoiey ćierpieć raczyłeś, oſobliwie w onę godźinę gdy Duſzá twoiá z ćiáłá twego wychodźiłá: proſzę ćię ſerdecznie, zmiłuy ſię nád duſzámi zákámiáłych grzeſznikow, zmiłuy

ſię

ſię Pánie nád duſzámi wſzytkich konáiących, zmiłuy ſię nayſkáwſzy JEZU nád duſzámi w Czyſcowych táráſach zoſtáiącemi bez rátunku. Zmiłuy ſię Dobroći nieſkończona nád duſzą moią, gdy umieráć będę. Przed twoiey tákże łáſkáwośći Tronem, upadam ſercem ſkruſzonym Mátko boleiąca nád Synem Nayświętſza MARYA pod Krzyżem ſtoiąca, żebrze nieprzebránego miłośierdźia twego, áżebyś dar żálu doſkonáłego zá grzechowe niepráwośći mnie zátwárdźiáłemu uprośiłá. Spraw to o Mátko łáſki, Mátko świętey nádźiei, przez zaſługi przeczyſtych Wnętrznośći twoich ktore wiecznego Oycá Syná nośiły, przez Pánieńſkie pierśi twoie, ktore karmiły Chryſtuſa Páná, przez rány Iego Nayświętſze, okrutną mękę, zelżywą śmierć, y oſtátni moment w ſkonániu iego, przez twoie śiedm boleśći o MARYA ! niech przy zgonie moim znaydę łáſkę ſkuteczną y oſtáteczną ná żywot wieczny, A. *Tu zmowić pięć Pacierzy pięć Zdrowaś Márya przydáiąc*: A duſze wiernych zmárłych ktore były bárdźiey nábożne do SS. Iozefa Jochimá y Anny przez miłośierdźie Boſkie niech ſpoczywáią w pokoiu Am.

Jest też osobliwych pięć Dusz w Czyscu zostáiących, ktoresmy rátowáć powinni.

Pierwsza. Od wszytkich opuszczona nie máiąca ktoby o niey pámiętał.

Druga. Bliższa uwolnienia ieżeli ią ktoporátuie modlitwą, postem, jáłmużną.

Trzecia. Ktora większe męki cierpi, że się więcey zádłużyłá spráwiedliwośći Boskiey.

Czwarta. Ktora większe ma zasługi, większą też mieć będźie w Niebie chwały koronę.

Piata. Ktora żyiąc ieszcze w ćiele śmiertelnym bárdźiey się modliłá zá Dusze w Czyscu zátrzymáne.

Extractum de Libro dicto: Speculum Congregationis Spiritualis in Ecclesia Præposit: Pilsnensi erectæ & fundatæ.

P I E S N

Zá Dusze wiernych zmárłych.

JEZU w Ogroycu mdleiący
Krwáwy pot wylewáiący o JEZU.
Dusze w Czyscu omdlewáią
Twey ochłody wyglądáią o JEZU.
Przez twe JEZU dyscypliny
Ktoreś odniosł dla Dusz winy o JEZU.
Niechay rozgi krwią zbroczone
Skropią Dusze umartwione o JEZU.

Krolu w ćierniowey koronie
Przez ukłote twoie skronie o JEZU.
Wynieś z Czyscá do korony
Ktorzy żebrzą twey obrony o JEZU.
Krzyż okrutny dźwigáiący
Po trzykroć upádáiący o JEZU.
Przez ten ćiężar Krzyżá Twego
Wyrwiy z ogniá Czyscowego o JEZU.
JEZU z Krzyżem podnieśiony
Między łotry policzony o JEZU.
Policz Dusze między Swięte
Uśilnym prágnieniem zdięte o JEZU.
Niechay z Boku przebitego
Sercá Twego otwártego o JEZU.
Spłyną do Czyscá strumienia
Dla Dusz wiernych ochłodzenia o JEZU.
JEZU do grobu złożony
Máśćią drogą námászczony o JEZU.
Námáść więźniá spieczonego
W ogniu ćiężkim ięczącego o JEZU.
Przez twę JEZU srogą mękę
Poday Duszom nędznym rękę o JEZU.
Wprowadź z Czyscá do swobody
Ná wieczne Niebieskie gody o JEZU.

Naysłodszy JEZU przez Twe Swięte Rány
Y przez boleśći Márki Twey kocháney
Day dobrym łáskę, złym upámiętánie,
A Duszom wiernych pokoy miły Pánie.

ZEGAR

ZEGAR REGULARNY
Do popráwy żyćia co godźiná
POBUDZAIĄCY.

1. ZEgar biie: pámiętay ná oſtátnie rzeczy,
A ták nigdy nie zgrzeſzyſz máiąc to ná pieczy
2. Zegar biie: godźináć żywotá uchodźi,
Czuy o ſobie, śmierć z łuku w ſerce twoie god źi.
3. Zegar biie: ćiebie wnet ná ſąd záwołáią,
Na ktorym ledwie Swięći ſpráwę wągrawáią.
4. Zegar biie: piekło ſię ogniſte otwiera,
Ty nie dbaſz nic, choć ludźi tyśiącem zábiera.
5. Zegar biie: ty grzeſząc JEZUSA krzyżuieſz,
Coż ci złego uczynił że go ták morduieſz.
6. Zegar biie: czás płynie iáko w rzekách wody,
Chroń ſię nienádgrodzoney o człowiecze ſzkody.
7. Zegar biie: świát ſwoie cukruie godnośći,
O iák wielu iuż zwiedły iego obłudnośći.
8. Zegar biie: ćiáło ćię roſkoſzą częſtuie,
A zá wetyć piekielne gorzkośći gotuie.
9. Zegar biie! czárt ćię zwieść prágnie zá żywotá,
Nie ſłuchay go, wiecznego ták uydźieſz kłopotá.
10. Zegar biie: ty dobrze prawdę Chrześćiáńſką
Wieſz, przećię drogą żywot prowádźiſz pogáńſką.
11. Zegar biie: Niebieſcy żeńcy żąć wychodzą
Kąkol w ſnopki związáwſzy w ogień wrzućić go-(dzą.
12. Zegar biie: śmierć drzewo podćina żywotá,
Biadá tobie ieźli ćię nie obroni cnotá.
13. Zegar biie: do brzegu niewod wyćiągáią,
Ryby złe precz wyrzucą, á dobre ſchowáią.
14. Zegar biie: żołnierze Rycerſkiego kołá
Przez pożar obrocą ſię w máły proſzek zgołá.
15 Zegar biie: morſkie ſię burzą nawáłnośći,
Zátopią ćię grzeſzniku w ſwoiey bezdennośći.
16. Zegar biie: ſtworzenia ná ćię nárzekáią,
Ná złość twoię przed Bogiem żáłośnie ſtękáią.

17.

17. Zegar biie: Słońce chce ſtánąć z obrotámi,
Dla twych grzechow Mieśiąc chce záćmić ſię z gwia-(zdámi
18. Zegar biie: rachunkowiuż Xięgi otworzą,
O iáko ſię tám ſtráſznie grzeſznicy potrworzą.
19. Zegar biie: powietrze ſtráſzyć ćię gromámi,
Chce y prętkolotnemi zábić piorunámi,
20. Zegar biie: tobie czás płynie do popráwy;
Nárzekáć lecz nie rychło będźieſz ná złe ſpráwy.
21. Zegar biie: źięmia ſię trzęśie y topnieie,
Ludzki narod od ſtrachu wielkiego truchleie.
22. Zegar biie: oſtátnia iuż podobno tobie
Godźina ſię przybliża w iákieyżeś ieſt dobie.
23. Zegar biie: bez końcá wieczność náſtępuie,
Pátrz iákąć Bog zápłátę zá ſpráwy gotuie.
24. Zegar biie: obieray álbo w Niebie gody,
Albo w piekle z czártámi wiekuiſte głody.

Zebyś SMIERC dobrą y SĄD miał łáſkáwy
Niech żyćia twego nie pogánią ſpráwy.
Uydźieſz y PIEKŁA á doſtąpiſz NIEBA.
Tylko dni godźin ſzánuy iák potrzebá.

Nunquam ſis ex toto otioſus, ſed aut legens, aut ſcribens, aut orans, aut meditans, aut aliquid utilitatis pro communi laborans.
V. Thomas à Kempis.

SUPPLEMENT
Do wiedzenia potrzebny

WIedźieć potrzebá: że wſzyſcy Plebani *continua ſerie ſuccedentes à prima planta* tey Káplicy w Włoſzczowy rząd y dozor mieli. Y ták pierwſzy ś. p. Imć X. STANISŁAW TOCZENSKI Kánonik y Dźiekan Kurzelowſki Pleban tuteyſzy z pomocą Wielmożnego niegdy IMći P. KRZYSZTOFA

ODRO,

ODROWĄZA Stráſzá Dźiedźicá Włoſzczowy, Herezyą Krezow wykorzenił, Predykántá Krzywogębę wygnał. Iák ieſt widźieć w Aktach Kośćielnych, ná Chorągwi y Dzwonách u Fary Pryncypálnego Pátroná S. JAKUBA Większego.

Wiedźieć powtore: że potym będąc Dźiedźicem Włoſzczowy Wielm: niegdy IMć P. Jákub z Lubrańcá DĄBSKI, PP. XX. Oświećimſkiego y Zatorſkiego Chorąży obligował áffektem Oycowſkim Syná ſwego J. W. niegdy IMć P. Jana DĄBSKIEGO Káſztelláná Konárſkiego, Kujawſkiego: áby tey Káplicy funduſzu dokończył. Jákoż dwie poboczne krzyżową ſztuką wymurowáne Przyſtáwy ſtánęły. Do ucálenia tey Fábryki śmierć przeſzkodźiłá; ćiáło iego tu ſpoczywa y J. W. niegdy IeyMośći Páni Zofij z Duninow DĄBSKIEY Kaſztelánowey Konárſkiey Kujáwſkiey Żony Iego y wiele innych do tey Przezacney Fámilii należących.

Wiedźieć y to należy: że *per nexum Sanguinis & jure ſucceſſivo* doſtáły ſię te Dobrá Włoſzczowa z przyległośćiámi JJ. WW. IMć Pánom Jaxom Gryfiuſzom OTFFINOWSKIM, y do tych czas ſwobodnie w Dźiedźictwie ich Wielmożni IMć PP. SZYMON JAXA z Otffinowá y TERESA z Olchowcá OTFFINOWSCY Stolnikoſtwo Wyſſogrodzcy á Moi iedynie Oſobliwi Kollátorowie zoſtáią.

Tu ná oſtátek do tey Odnowy lub wiele trzebá; ia konczę słowy krotkiemi Piſmá Swiętego dla dowodu iáśnieyſzego,

Wpiſz ná pámiątkę w Xięgę á podáy do wiádomośći. *Exodi Cap. 17. ℣. 14.*

Márya Xięgá nowego Teſtámentu od Bogá nápiſana. *Creten: Orat. 2. de Aſſumptione.*

Chełpiłá ſię od czáſow dawnych ſtarożytnośćią ſwoią *Iſaia Cap. 37.*

Zręcznie pod uſpokoionym AUGUSTA pánowániem ſtáło ſię też Pánny MARYI opiſanie. *Paulus Oroſius ſuper Luc: 2 Cap. exiit edictum.*

O.C.A.M.D.G.B.V.M.C.H.J.J.A.OOq; SS. V.